

ЧОРШАНБАДАН ЧОРШАНБАГАЧА

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 27 август куни Самарқандга ташрифини Биринчи Президентимиз Имом Каримов қабри-ни зиёрат қилишдан бошлади. Шунинг-дек Президент Имом Бухорий мажмуа-сига ташриф буюрди ҳамда мазкур мажмуа қошида қурилатган Имом Бухорий халқаро илмий-тадқиқот мар-кази қурилиши билан танишди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 27 август куни Самарқанд шаҳрида "Шарқ таронала-ри" халқаро мусиқа фестивали ва "Жа-хон тамаддуни тарихида Марказий Осиё Ренессанси" халқаро анжуманида иштирок этиш учун мамлакатимизда бўлиб турган БМТ Жахон сайёҳлик ташкилоти бош котиби Талей Рифаини қабул қилди.

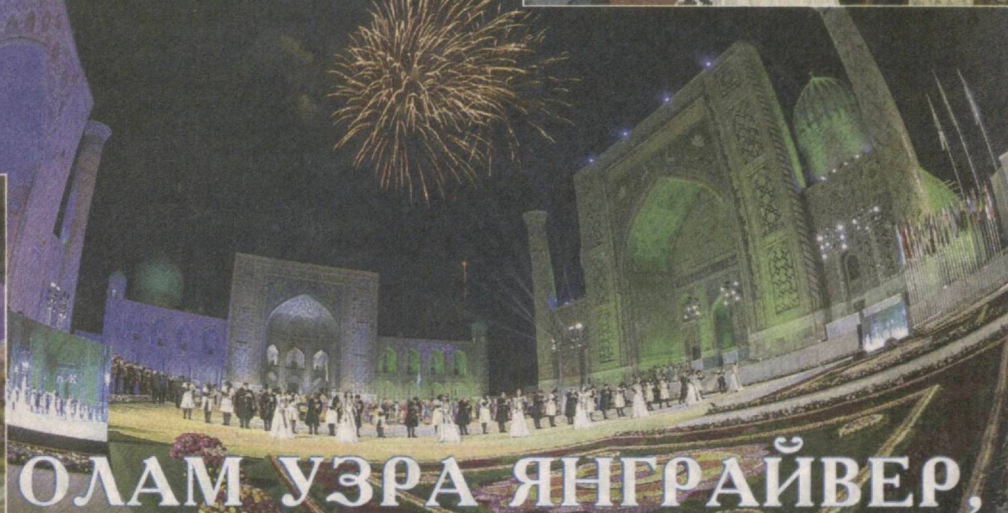
Ўзбекистон Республикаси Президен-ти, Қуролли Кучлар Олий Бош Қўмон-дони Шавкат Мирзиёев 28 август куни Жануби-ғарбий махсус ҳарбий округ қўшинларининг жанговар тайёргарлик режасига мувофиқ "Каттакўргон" дала-ўқув майдонида ўтказилган оператив тактик машқларни кузатди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев раислигида 28 ав-густ куни Самарқандда сайёр видеосе-латор йиғилиш бўлиб ўтди. У мамла-катимиз Қуролли Кучларида амалга оширилатган ислохотлар натижалари ва бу борадаги долзарб вазифалар ижросига бағишланди.

Ўзбекистон Республикаси давлат мус-тақиллигининг йигирма олти йиллиги муносабати билан Президентимиз фармонида биноан ҳуқуқни муҳофаза қилувчи орган ходимлари, давлат хиз-матчилари ва ижтимоий-иқтисодий соҳа ходимлари, тадбиркор ва фер-мерлар ҳамда бир қатор соҳа ходимла-ридан бир гуруҳи давлат мукофотлари-га сазовор бўлишди.

Шу кунларда турли халқлар вакиллари ва маданиятлар учраш-ган манзил – Самарқандда қўшалоқ байрам шукуҳи кезмокда. Ватанимиз мустақиллигининг 26 йиллик байрами ва "Шарқ тарона-лари" халқаро мусиқа фестивали-га қўрилган пухта тайёргарлик шаҳарга ўзгача фойда ва чирой бахш этган. Сўлим боғ ва хиёбон-лар, нурафшон кўчалар таровати, турфа гуллар ифори ҳар қандай кишига янада кўтаринкилик бағишлайди. Жаҳоннинг турли минтақаларидан келган турфа одамлар чехрасидаги мамнунлик, ўзаро самимий муносабат Самар-қандда катта байрам бошланаёт-ганидан дарак беради.

ОЛАМ УЗРА ЯНГРАЙВЕР, «ШАРҚ ТАРОНАЛАРИ»

САМАРҚАНД ШАҲРИДА "ШАРҚ ТАРОНАЛАРИ" XI ХАЛҚАРО МУСИҚА ФЕСТИВАЛИ ДАВОМ ЭТМОҚДА

...Бибиҳоним масжидида бир гуруҳ хорижлик меҳмонлар юрибди. Ранг-рўйи, тили, ки-йиниши ҳар хил. Лекин юз-кўзларида бир хил ифода: хо-тиржамлик, мамнунлик ва са-мимият. Улар "Шарқ таронала-ри"да иштирок этиш учун Хин-дистон, Австралия, Германия ва Экватордан келишган. Австрали-янинг "Zula and the children of the underground" жамоаси созан-даси Колин Филлип Жоннинг айтишича, у бу ерга ҳали шаҳар тонг либосини киймасдан олдин келибди. Сабаби билан қизиқдик.

— Маҳаллий аҳоли қуёш нур-лари дастлаб ушбу мадраса гум-базига тушадди, Самарқандда тонг Бибиҳоним масжидидан бошланади, дейишди. Буни ўз кўзин билан кўрмақ учун кел-дик. Жуда аjoyиб манзара. Бу-нақсини бошқа жойда учрат-майсиз. Неча асрлар аввал буюк Соҳибқирон Амир Темур ҳам тонгнинг ҳозир биз турган ҳам-да, ўз ёрига атаб қуридиган мана шу маҳаббатли иморат пешто-қига термулиб қузатган бўлса не ажаб! Ҳайратим чексиз. Бу аф-сонавий шаҳар ҳақида баъзи нарсаларни эшиттандим. Лекин бу ерда билганларим, кўрган-ларим бир олам. Эшиттандан кўра кўрган афзал, деганлари

ростлигига яна бир-бир амин бўлдим. Мамлакатингиз менда катта таассурот қолдириди. "Шарқ тароналари" бутун дунё санъат-корларининг ўзига хос байрами. Унда иштирок этаётганимдан фахрланаман.

Санъат — одамларнинг орзу-ҳаваси, қувончу шодлиги, ар-мон ва изтироби, ички ке-чинмаларини ифода этадиган восита. Мусаввир, носир ушбу тасвирлаб беролмаган ҳис-туй-ғулар мусиқада бор бўй-баста билан намоён бўлади. Уни ту-шуниш, тасвирини ҳис қилиш учун таржимон шарт эмас. Му-сиқа халқларни, турли миллат ва элатларни бир-бирига тани-тади, қалбни яқинлаштиради.

Бугун Самарқандга келган киши ана шундай байрамона, дўстона муҳитнинг гувоҳи бўлмоқда. Бу ерда Биринчи Пре-зидентимиз Имом Каримов та-шаббуси билан 20 йил аввал асос солинган "Шарқ тароналари" халқаро мусиқа фестивали ўн би-ринчи бор ўтказилмоқда.

Ҳар икки йилда ташкил эти-лаётган "Шарқ тароналари" халқаро мусиқа фестивали жа-хон аҳлининг ўзаро маданий му-лоқотга бўлган эҳтиёжини рўб-га чиқаришда беқиёс восита бўлиб хизмат қилаётир.

28 август, соат 19.10. Самар-қанд, Регистон майдони.

Шердор, Тиллақори, Мирзо Улуғбек мадрасалари гулгун шафақ ёғдусида янада гўзал ва салобатли кўринади. Бетакрор амфитеатр ҳосил қилган бу муҳ-ташам обидалар анжуманга ўзгача руҳ, улғуворлик бағиш-лаган. Майдон "Шарқ тарона-лари" халқаро мусиқа фестива-лининг тантанали очилиш ма-росимига йиғилган томошабин-лар билан гавжум. Улар ораси-да анжуман қатнашчилари ва меҳмонлари, санъат ихлосманд-лари, мусиқашунос олимлар, чет эллик ва маҳаллий журна-листлар, сайёҳлар бор.

Фестиваль иштирокчилари ва томошабинлар Ўзбекистон Рес-публикаси Президенти Шавкат Мирзиёевни қарсақлар билан кутиб олади.

Карнай-сурнай, ноғора сало-лари янграйди.

Сўз Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевга берилди.

Давлатимиз раҳбари "Шарқ та-роналари" халқаро мусиқа фе-стивали иштирокчилари ва меҳ-монларини кутлар экан, мазкур анжуманининг чўқур инсонпар-варлик руҳи ва фалсафаси, халқ-лар ўртасида дўстлик ришталари-

ни мустаҳкамлаш, маданий му-лоқотни ривожлантириш, муш-тоқ мусиқа анъаналарини асраб-авай-лашдаги аҳамияти ҳақида тўхтал-ди, фестиваль ишига муваффақ-ият тилади.

Халқаро мусиқа фестивали-нинг очилишига бағишланган театрлаштирилган концерт дас-тури бошланади. Майдон узра сеҳрли куй таралади. Оҳанг се-кин-аста бутун вужудингизга ки-риб боради. Бу оройишнинг қиёс йўқ. Мусиқа измиласиз. Сеҳрли оҳанг таъсирида илиқ хотиралар ёлга тушади, баъзан умрингиз бино бўлиб бормаган масканларни тасаввурингизда гавдалантиради. Бу куй сеҳри, оҳанг завқи, мусиқа қудратидир.

Дунё халқларини бирлашти-радиган бундай фестиваль нима учун айнан Самарқандда ўтка-зилди? Бу саволга тарихнинг ўзи инкор этиб бўлмайдиган мисол-лар билан жавоб берган.

Манбаларда қайд этилишича, Ғарб ва Шарқ ўртасидаги сав-до-сотик, маданий алоқалар ай-нан Самарқанд орқали амалга оширилган. Бу шаҳар ана шу икки қитъани боғлаган Буюк ипак йўлининг маркази ҳисоб-ланган. Шаҳар савдогарлари Хитой, Эрон, Миср, Ҳинди-стон, Византия билан савдо-

сотик қилган. Айнан шу ерда Мағриб ва Машиққ маданият-лари ўзаро туташган, бир-бири-ни бойитган. Шу боис Ғарбда — Рим, Шарқда — Самарқанд де-ган ибора пайдо бўлган. Бу икки шаҳар инсоният тақдирини буюк ўзгаришлар қилгани учун "Бо-қий шаҳар" номини олган.

Буюк аждодиниз Амир Темур-нинг Мовароуннаҳрда ҳукмдор бўлиши Самарқанд тарихида янги саҳифа очган. Амир Темур ва те-мурийлар ҳукмронлиги даврида Самарқанд салтанат пойтахти си-фатида Шарқнинг энг гўзал шаҳ-ри бўлиш билан бирга, йирик иқтисодий, сиёсий, маданий мар-казга айланган.

Шаҳар қалъаси ичида икки муҳташам қаср — Кўксарой ва Бўстонсарой, ҳунармандлик ус-тахоналари, савдо расталари, кар-вонсаройлар, шифохоналар ва бошқа маданий-маиший бинолар қурилган. Боғи Беҳишт, Боғи Дилқушо, Боғи Шамол, Боғи Ба-ланд ва бошқа боғларнинг дов-руғи дунёга таралган. Бибиҳоним жомеъ масжиди, Амир Темур мақбараси, Шоҳи Зинда мажму-аси, Мирзо Улуғбек мадрасаси каби қўллаб машҳур меъморий обидалар ҳамон бутун дунёдан сайёҳларни ўзига мафтун этиб келмоқда.

ЮРТИМИЗ ТИНЧЛИГИ, ЧЕГАРАЛАРИМИЗ ДАХЛСИЗЛИГИ ИШОНЧЛИ ҚЎЛЛАРДА

▶ ВАТАН ҲИМОЯСИ — МУҚАДДАС БУРЧ

Самарқанд шаҳрида 28 август куни Президен-тимиз Шавкат Мирзиёев раислигида бўлиб ўтган видеоселектор йиғилишида мамлакатимиз Қуролли Кучларида амалга оширилатган исло-хотлар натижалари ва бу борадаги долзарб вазифалар ижроси муҳокама қилинди.

Қуролли Кучлар Олий Бош Қўмондони Шавкат Мирзиёев соҳада йиғилиб қолган муаммоларни зуд-лик билан бартараф этиш, истиқболдаги режаларни изчил амалга ошириш юза-сидан зарур кўрсатма ва тавсиялар берди. Ҳамма-мизни эшитди. Ўз ечими-ни кутаётган масалалари-мизни жойида ҳал қилиб берди.

Биласиз, давлатимиз раҳбари жорий йил 24 ян-варь куни Қуролли Куч-лар академиясида хизмат йиғилиши ўтказиб, бир

билан ҳамкорликда дала йиғинлари ташкил этилди. Округ қўшинларида хиз-мат қилаётган ҳарбий хиз-матчиларнинг малакасини ошириш ва қайта тайёр-лашга катта эътибор қарат-илаётир. Ўтган ўқув йили-да офицерлар ва сержант-лар таркиби билан коман-дирлик тайёргарлиги тизи-мида назарий ва амалий машғулотлар ўтказилди.

Ҳарбий хизматчилар-нинг билимини юксалти-риш, касб маҳоратини янада ошириш учун кў-рик-танлов ва мусобақалар мунтазам ташкил этил-моқда. Ушбу тадбирларга 2 минг 500 дан зиёд хиз-матчи қамраб олинган. Хабарингиз бор, яқин-да давлатлараро "Армия — 2017" ҳарбий ўйинлари ўтказилди. Унда округ ҳар-бий қисмларида хизмат қилаётган ҳарбийлар ўзи-нинг назарий билим ва

амалий қўникмасини му-носиб намоиш этиб, фахрли ўринни эгаллади. Барча ҳарбий қисмлар машғулотлар юқори дара-жада ўтиши учун зарур қурол-яроғ, ҳарбий техни-ка, ўқув-услубий қўллан-малар билан таъминлан-ган. Шу кунларда дала-ўқув майдонлари инфрату-зилмасини такомиллашти-риш бўйича тизимли иш-лар қилинмоқда.

Маънавий-маърифий со-ҳада ўтказилаётган маш-ғулотлар сифатини ошириш мақсадида бир гуруҳ офи-церлар Республика маъна-вият ва маърифат маркази, Тошкент ислом универси-тетидида малака ошириди.

«Халқ билан мулоқот ва инсон манфаатлари йили» Давлат дастури тадбирла-ри ижроси доирасида ҳар-бий хизматчилар, уларнинг оила аъзолари, қақриққа-ча бўлган ёшлар билан

учрашув ва очиқ мулоқот-лар ўтказилмоқда. Нати-жада уларни қийнаб кела-ётган муаммоларга ечим топишмоқда. Ҳарбий хиз-матчиларнинг оила аъзо-ларини иш билан таъмин-лаш, фарзандларини бо-ча ва мактабга жойлашти-риш бўйича амалий ишлар қилинмоқда. Ватанимиз сарҳадларининг дахлсизли-гини таъминлаш, тинч ва осойишта ҳаётимизни ас-раш чоғида ҳалок бўлган мард ўғлонларимизнинг номларини абадийлашти-риш, уларнинг оила аъзо-ларига меҳр-муруват кўрсатиш ва ижтимоий му-ҳофаза қилиш доимий эътиборимизда.

Давлатимиз раҳбари-нинг 2017 йил 24 январда-ги "Ўзбекистон Республи-каси Қуролли Кучларини ян-да такомиллаштириш ва ис-лоҳ қилиш дастури тўғриси-да"ги қарорини

шахсий таркиб ва уларнинг оила аъзолари кўтаринки руҳда қарши олди. Боиси, Шавкат Мирзиёев ушбу ҳужжат орқали биз, ҳар-бийларга бор муҳаббатини, айтиш жоиз бўлса, оталар-ча меҳрини намоён этди. Қарорга мувофиқ ҳарбий хизматчилар ва уларнинг оилалари ижтимоий ҳимо-я қилинадиган бўлди. Яъни узок муддатли ипотека кре-дити асосида уй олиш, ма-лакали тибиий хизматдан имтиёзли фойдаланиш им-конига эга бўлди. Шунинг-дек, қарорда резервга бўшатишган ҳарбий хиз-матчиларни иш билан таъ-минлаш масаласи ҳам ўрин олган.

Ушбу ҳужжат ижроси доирасида Тошкент шаҳ-рида 18, Тошкент вилоя-тида 8 ва Сирдарё вилоя-тида 2 кўп қаватли уй қурилмоқда. Резервдаги 200 дан зиёд ҳарбий хиз-

матчини тегишлилиги бўйича таълим муассаса-рига ўқитувчи лавозимга тайинлаш учун танлов ўтказилди. Муддатли ҳар-бий хизмат ва сафарбар-лик қақриуви резервда хизматни ўтаган ёшлар-нинг бандлигини таъмин-лаш бўйича ҳокимликлар билан ҳамкорлик йўлга қўйилди.

Тошкент шаҳри, Тош-кент ва Сирдарё вилоят-ларида Ўзбекистон Рес-публикаси Мудофаа вазир-лиги ҳузуридаги Жамоатчи-лик кенгашининг ҳудудий бўлиmlари ташкил этилди. Ҳудудий жамоатчилик кенгашлари раҳбарлари этиб маҳаллий ҳокимият-нинг тақрибли вакилла-ри тайинланди. Бу халқ билан армияни боғлаб ту-рувчи мустаҳкам бўғин ва-зифасини бажармоқда.

Ўзбекистон Республи-каси Қуролли Кучлари

Олий Бош Қўмондони, Президентимиз Шавкат Мирзиёев раислигида ўтка-зилган видеоселектор йи-ғилишида белгилаб берил-ган устувор вазифалар бу борада олиб борилаётган ишлар қўламини янада кенгайтиради.

Натижада мамлаката-миз Қуролли Кучларининг жанговар салоҳияти оша-ди. Ҳарбий қисмларнинг замонавий қурол-яроғ би-лан таъминланиш даража-си юқори, моддий-техник базаси янада мустаҳкам бўлади. Ватанимиз тинч-лиги, сарҳадларимиз дахл-сизлиги она юрти учун за-рур бўлса, жонини ҳам бе-ришга тайёр ватанпарвар ўғлонларимиз қўлида!

Лутфулла БУЗРУКОВ,
Тошкент ҳарбий округи
қўшинлари қўмондони,
полковник.
ЎЗА

Меҳнатга яраша рағбат

МУНОСАБАТ

Мамлакатимизда амалга оширилаётган кенг кўламли ислохотлардан кўзланган мақсад халқимиз турмуш фаровонлигини таъминлашга қаратилган. Жойларда барпо этилаётган замонавий турар жойлар, янги ишлаб чиқариш объекти ана шу эзгу мақсадлар йўлига хизмат қилапти. Халқимиз ҳам кенг кўламли иқтисодий ва ижтимоий ислохотларда камарбаста бўлаётганини таъкидлаш жоиз. Улар ватанимиз равақли йўлида бор куч ва салоҳиятини сафарбар этмоқда. Кимдир илм-фанда, яна кимдир спорт ва маданиятда, бошқалар эса ўзи танлаган соҳасида фидокорона меҳнат қилиб юрт шаънини улуғлаб келаяпти.

Бинобарин юртимизда ҳалол меҳнат қилган, жонажон Ўзбекистонимиз оғу-этиборини дунёга танитишга ҳисса қўшган ҳар бир фуқарога алоҳида эътибор ва рағбат кўрсатишмоқда. Бундай ғамхўрлик фақат ўзбек халқига хос самимий одат десак ҳам янглишмаймиз.

Жумладан, Давлатимиз раҳбари Шавкат Мирзиёевнинг жорий йил 25 август кунини Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг йигирма олтинчи йиллиги муносабати билан фан, таълим, соғлиқни сақлаш, адабиёт, маданият, санъат, маънавият ва маърифат, оммавий ахборот воситалари ҳамда ижтимоий соҳалар ходимларидан бир гуруҳини мукофотлаш тўғрисида фармонга имзо чекди.

Юртимизда илм-фан, санъат, маданият, оммавий ахборот воситалари спорт вакилларининг машаққатли меҳнати ҳар жиҳатдан қўллаб-қувватлаш, уларни доимий рағбатлантириш борасидаги амалий ташаббуслар соҳа ходимларини янгидан янги марралар сари руҳлантиришмоқда. Давлатимиз томонидан ушбу со-

ҳаларни қўллаб-қувватлаш бўйича ўтган саккиз ойда бир неча фармон ва қарорлар қабул қилинди.

Айни пайтда, давлатимиз раҳбарининг сай-ҳаракати билан юртимизда таълим ва соғлиқни сақлаш тизимида қатор ислохотлар амалга оширилмоқда. Маданият ва ОАВ вакилларининг олдида турган вазифалар ҳам бундан асло кам эмас. Жумладан, Ўзбекистон Республикаси Президенти 2017 йил 3 август кунини мамлакатимиз ижодкор зиёлилари билан учрашувда, миллий маданиятимиз, адабиёт ва санъатимизни ривожлантириш билан боғлиқ долзарб масалалар, уларни ҳал этиш йўллари борасида атрофича фикр алмашилди. Бундан ташқари, маданият ва санъат усталари, ОАВнинг молий техника базасини мустаҳкамлаш мақсадида «Ўзбекистон ижодкорларини қўллаб-қувватлаш «Илҳом» жамоат фондиди ташкил этиш тўғрисида», ОАВда сўз эркинлиги, фикрлар хилма-хиллигига эришиш, ахборот олиш борасидаги конституциявий ҳуқуқларни таъминлаш мақсадида «Ўзбекистон

Гавҳар АЛИМОВА,
Олий Мажлис Сенатининг
Фан, таълим, маданият
ва спорт масалалари
қўмитаси раисининг
ўринбосари

Журналистлари ижодий уюшмаси фаолиятини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисидаги қарорлар мавжуд муаммоларни бартараф этишда муҳим ҳуқуқий ҳужжат ҳисобланади. Бир сўз билан айтганда, Давлатимиз раҳбари ушбу соҳа вакилларидан нима кутаётганини ижодкорларга тушунтириб олди. Бунини тушуниш соҳа ходимлари айни пайтда енг шимариб ишга киришишган.

Тўғри, ўтган йигирма олти йилда юртимиз катта муваффақиятларга эришди. Айниқса, спорт ва санъат мамлакатимизни бутун дунёга танитишда асосий кўмакчига айланди. Олимпиада, жаҳон ва осиё чемпионатларида атлетларимиз эришган натижалар бутун дунё спорт жамоатчилигини ўзига қаратиб келмоқда. Сўнги — Бразилиянинг Рио-де-Жанейро шаҳрида ташкил этилган ёзги Олимпиада мусобақаларида спортчиларимизнинг кўрсатган натижалари ҳали-ҳануз кўз олдимиздан кетгани йўқ.

Шунингдек, ушбу фармонда маданиятимиз ва санъатимизнинг фидоий вакиллари давлатимизнинг юксак ордени ва медаллари билан тақдирландилар.

Мухтасар айтганда, астойдил, садоқат билан қилинган меҳнатнинг роҳати бўлиши мўқаррар. Зотан, бутун тақдирланганлар мисолида, ана шу машаққатнинг инъикоси намоён бўлмоқда.

НАВОБАХШЛИК

Мустақиллигимизга бағишланадиган аънавий маънавий-маърифий тадбирлар бу йил ҳар қачонгидан кенг миқёсда, ўзгача шуқудан ўтгани

гувоҳимиз. Президентимиз 27 июнда имзо чеккан махсус қарорда «Фидойинг бўлғаймиз сени, Ўзбекистон!» — деган кутлуг гоёни муҳассам этган ташкилий-амалий, маънавий-маърифий тадбирлар республикамизни ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегияси ҳамда «Халқ билан мулоқот ва инсон манфаатлари йили» Давлат дастури мазмунидан келиб чиққан ҳолда тайёрланди ва амалга оширилди. «Буюк келажагимизни мард ва олижаноб халқимиз билан бирга қурамиз», «Халқ давлат идораларига эмас, балки давлат идоралари халқимизга хизмат қилиши керак», «Халқ бой бўлса давлат ҳам бой ва қудратли бўлади», «Маънавият — энг таъсирчан ва қудратли қуролимиз», «Кўшнилари билан рақобат қилиш эмас, балки ҳамкорлик қилиш, минтақамиздаги муаммоларни биргаликда ҳал этиш» тамойиллари, гоёларининг бари, мағзи чақиладиган бўлса, бир олам маъно, мазмун, улкан истиқбол аниқлашади.

Улуғ байрамимиз арафасида Навоий вилоятида ўтган маънавий-маърифий тадбирда пойтахтдан борган икки гуруҳдан (орада қисқа муддат ўтиб жами уч гуруҳ юборилган, барча туман, шаҳарлар қамраб олинган эди) беш киши: олий ўқув юрти ўқитувчиси, публицист, рассом, актёр, қўшиқчидан иборат бўлиб, борча сафимиз мезбон зиёлилар ҳисобида кенгайди.

Навоий вилояти республикамизнинг энг катта вилояти (биргина Томли туманига Европанинг бир неча чорроқ мамлакатини жойлаштириш мумкин), иқтисоди бақувват, ер ости бойликлари, нодир маъданлар беҳисоб, конметаллургия комбинати, «Навоийазот», «Қизилқумцемент» каби қудратли корхоналарга эга, истиқболи янада порлоқ (очилаётган янги конлар, қурилаётган заводлар, қад кўтараятган шаҳарлар).

Гуруҳимиз аъзолари буюк бобомиз номидаги вилоятда бир неча бор бўлишган, яна боришга иштиёқманд эканлар. Камина, адашмасам, беш марта борганман, «Навоийбод» туркумида тўрт-беш мақола, очерк эълон қилган, у ердаги янгилик, ўзгаришларни яна кўриш, бир нарсалар ёзиш орзусида эдим. Олдиндан айтиб қўяй: навоийликлар меҳмонларни кутиб олиш, ҳамроҳлик қилиш, кузатиб қўйишни ўрнига қўйишди. Янги қурилган «Ёшлик» меҳмонхонасига жойлашиб «Қизилқумцемент» корхонаси сари йўл олдик. Яқингача юртимизда ишлаб чиқарилган цементнинг 48 фоизини ушбу корхона беради, ҳозирги ҳиссаси 42 фоиз, бу — маҳсулот ҳажми камайди дегани эмас, Самарқанд, Жиззах, бошқа жойларда янги заводлар қурилганини аниқлади. Бир кунда тайёрланадиган цемент 10-11 минг тонна, 40 йил давомида чиқарилган маҳсулот — улкан тоғ — 89 миллион тонна. Тасаввурингизни ишга солинг, бу рақамларнинг мағзини қачинг, юзлаб иншоотлар, минг-минглаб катта-кичик иморатлар, беҳисоб йўл, кўприклар бағрига мана шу корхонанинг кум зарралари сингиб кетгандир. «Семонсиз бирор ишимиз битмайди», — деди қўли қадок ишчилардан бири. Йўлға ва монолит конструкцияларда ишлатиладиган портландцемент, асбестцемент, нефть ва газ қудуқларида қўлланиладиган тампонажпортлендцемент, композицион қўшимчани, ўтга, сульфатга чидамли тампонажцементлар, йўлакларга ётқизиладиган бетон плиталар, тўқинли асбестцемент листлар, кавшарловчи электродлар, зич тоғ-жинсли тошлар, иссиқ агрегатларда фойдаланиладиган маҳсулотлар, турли бетон гиштлар, блоклар, майдаланган тош зарралари ва ҳоказо турфа маҳсулотлар қурувчи ва истеъмолчиларга яхши маълум. Хомашё — Қизилқум қуми, Кармана оҳак ва сланец, Тиллоғот диабазпироксенити, Бухоро, Навоий гипслари, шағал ва ҳоказолар. Тонна-тонна цементлар чанг кийимларини ўзгартириб, ювиниб, тараниб, чиройли бўлиб залда ўтирган эркак-аёл ишчилар меҳнати самараси, улар шу тоғда Истиқлол ҳақида самимий сўзлар, жарангдор шёърлар, шўх қўшиқлар эшитишяпти, рақсларга тушишяпти. Кейин турнақатор автобусларга ўтириб уй-уйларига жўнашади, кечки таомдан кейин болалари билан телевизор томоша қилишади, балки янги, «Ўзбекистон 24»

ОЛАМ УЗРА ЯНГРАЙВЕР, «ШАРҚ ТАРОНАЛАРИ»

«Бошланиши 1-бета»

Замонасининг улкан илмий марказларидан бири бўлган Самарқандда Мирзо Улутбек, Хожа Аҳрор Валлий, Қозизода Румий, Али Қушчи, Шарафиддин Али Яздий, Давлатшох Самарқандий, Алишер Навоий, Абдурахмон Жомий сингари буюк аждодларимизнинг

ашула, Аския инсониятнинг энг дурдона кашфиётлари сифатида ЮНЕСКОнинг Жаҳон номодий мероси рўйхатига киритилди. Ўзбекистон давлат консерваторияси, ўнлаб театр ва маданият саройлари, санъат йўналишидаги замонавий таълим муассасалари барпо этилди. Қўллаб-қўриқ-танлов ва фестиваллар ёш ис-

шафелигиде ўтказилаётгани ҳам анжуманининг юксак мақом ва нуфузини кўрсатади. Тўғри, ер юзида тан олинган ва кенг эътироф этилган ўнлаб халқаро мусиқа фестиваллари бор. Аммо улар орасида «Шарқ тароналари» алоҳида мавқега эга. Чунки бошқа халқаро миқёсдаги мусиқа фестиваллари санъатнинг

гани таҳсинга лойиқ. «Шарқ тароналари» йирик халқаро тадбир сифатида аънава тусига киргани ҳам юртингизда маданият ривожига алоҳида эътибор қаратилаётганидан яққол далолат беради.

Қадимий Самарқандга келган сайёҳлар муаззам шаҳарнинг юраги бўлмиш Регистон мажмуаси кўрку салобатига ҳайрат билан боқадилар. Унинг гўзаллигини соатлаб томоша қилади, сеҳрли оқшомларда таралган тароналарни сел бўлиб тинглайдилар.

«Шарқ тароналари» жаҳон халқлари миллий мусиқа санъатида эришилган ютуқларни асраш ва ривожлантиришга хизмат қилмоқда. Санъат орқали халқлар ўртасида дўстлик ва маданий алоқаларни мустаҳкамлаш, инсонларни эзгу гоёлар атрофида жипслаштириш, истеъдодли ёшларни қўллаб-қувватлаш, халқаро ижодий алоқаларни янада мустаҳкамлашда муҳим омили бўлмоқда.

Халқаро мусиқа фестивали қатнашчилари Регистон майдонидаги асосий сахнадан ташқари, Самарқанд шаҳридаги қатор маданий-маърифий муассасалар, Оқдарё, Самарқанд, Пастдарғом, Жамбой туманларида ҳам концерт дастурлари намойиш этмоқда. Самарқанд шаҳридаги истироҳат боғлари ва хиёбонлар, театрлар, маҳалла гузарлари, болалар мусиқа ва санъат мактабларида учрашувлар ўтказилмоқда.

Фестиваль иштирокчилари ва меҳмонлар Самарқанднинг ноёб тарихий обидаларини зиёрат қилиш, она диёримизда етиштирилган турфа ноз-неъматлар билан тўла бозорларимизни кўриш, истиқлол йилларида халқимизнинг фидокорона меҳнати билан эришилаётган улкан ютуқ ва марралар, амалга оширилаётган кенг кўламли бунёдкорлик ва ободонлаштириш ишлари билан танишиш имкониятига эга бўлмоқда.

Бекзод ХИДОЯТОВ,
Ғолиб ҲАСАНОВ,
Уза махсус мухбирлари.
Суратлар муаллифлари
Сарвар УРМОҶОВ,
Ёлқин ШАМСИДДИНОВ

қадам излари бор. Не-не буюк давлат арбоблари, саркардалар, ижодкорлар бу шаҳри азимни зиёрат қилган.

«Ўзбек мумтоз ашулалари тизгинсиз хаёларни тартибга солиди, жозибалдор рақслар кўнгилларга завқ-шаўқ бағишлайди. Томошабинлар дилтортар ашулаларга жўр бўлиб, рақс тушади.

Юртимизда мусиқа санъати қадимдан ривожланган. Тарихчи Шарафиддин Али Яздий «Зафарнома» асариде Амир Темур даврида ўтказилган мусиқий анжуманлар ҳақида ёзар экан, шундай қайд этади: «Яхши овозли хонандалар куйлаш-ни бошлаб, ғазалу нақш айтур эрдилар. Ва турку уйғур, мўғул ва хитойу араб ва ажаддин ҳар ким ўз расми билан нағма айтур эрди».

Бутун ҳам юртимизда ўз ҳофизини санъаткори бўлмаган қишлоқ ёки маҳаллани топиш қийин. Ҳар бир хонадонда дутор, дўмбира, доира каби чолғу асбобидан бирортасининг бўлиши ҳам халқимизнинг санъатни нечоғли қадрлашдан далолат беради. Халқимизнинг куй-қўшиқча, санъатта бундай меҳри, мусиқа маданияти оила муҳитида шаклланиб ва ривожланган.

Мустақиллик йилларида миллий мусиқа санъатини чуқур ўрганиш ва янада ривожлантириш борасида улкан ишлар амалга оширилмоқда. Шашмақом, Катта

теъдодларни кашф этиш, уларнинг маҳоратини ошириш ва янги марраларга руҳлантиришда муҳим омили бўлмоқда.

«Шарқ тароналари» халқаро мусиқа фестивали мамлакатимизда маданият ва санъатга қаратилаётган алоҳида эътиборнинг жаҳон ҳамжамияти томонидан кенг эътироф этилган юксак намунаси.

«Шарқ тароналари» фестивалининг ҳар гал орзиқиб кутамиз, — дейди самарқандлик меҳнат фахрийси Тўлқин Аҳмаджонов. — Бу фестиваль дунё санъат аҳли байрами, халқимизнинг меҳмондўстлиги ва тинчликсеварлиги рамзига айланди. «Шарқ тароналари» санъат воситасида барча халқларни дўстликка, ҳамжиҳатликка даъват этмоқда. Шунинг учун ҳам фестивални сайраимизнинг барча қишлоқларида биладилар, севадилар, кутадилар.

Фестивалнинг нуфузи ортиб, иштирокчилари географияси тобора кенгайиб бормоқда. Қўллаб-қувватлаш, халқаро ташкилотлар, машҳур санъат намоёндалари унда қатнашишни ўзлари учун шараф, деб билади. 1997 йилда ўтказилган биринчи фестивалда 31 мамлакат вакиллари қатнашган бўлса, бу йилги анжуманга 60 та яқин давлат санъаткорлари ташиф буюрди. Фестиваль ЮНЕСКО

TURON BANK

«Туронбанк» АТБ жамоаси халқимизни
жонажон Ватанимизнинг истиқлол
байрами - Мустақиллигимизнинг
26 йиллик қутлуг санаси билан самимий
муборакбод этади!

www.turonbank.uz

Хизматлар лицензияланган

Reklama

БАХТИ

каналда ўзларини қўриб қолишди. Завод касабаси раиси Абулқасим Қўлдошев бир пайтлар миллий университетимизда, қариндошлари даврасида учрашганимизни эслади, корхона янгиликларини сўзлаб берди.

Навоийга келиб Нуротани қўриб кетганлар дармонда, кўрмаганлар армонда. Бу муборак даргоҳни зиёрат қилиш, чашма сувида қониб ичиш, шохбалиқларнинг гўжон ўйинларини томоша қилиш нақадар завқли. Эра-миздан олдин барпо бўлган бу нури маскан неча-неча манба, тарихларда тилга олинган, қўллаб ҳақиқату афсоналарга бурканган. Александр Македонский номи билан боғлиқ ривоятларнинг ўзи қанча. Энг қадимий манбаларда Мовароуннахрда учта муборак шаҳар мавжудлиги, бу Самарқанд, Бухоро, Нур эканлиги нақш этилган. Абдуқалиқ Ғиждувоний, Аҳмад Яссавий, Амир Темур, Мирзо Улуғбек, Хожа Аҳрори Вали, Бобораҳим Машраб ва бошқа машҳур сиймолар бу табаррук масканга қадар ранжиди қилишгани, соҳиб қаромат Абул Ҳасан Нурий қабрини зиёрат этишгани, қадимий масжидда намоз ўқиб, шифобахш чашма сувида баҳраманд бўлишгани маълум. Денгиз сатҳидан 524 метр баландликдаги Чашма суви йил бўйи бир хил — 19,5 даражада илқ бўлиб тураркан, қишда музламаскан, йнгирмага яқин минералларга тўйинган, сонияда 360-400 литрча ер остидан қайнаб, отилиб чиқиб бутун шаҳарни ичимлик билан таъминлаб келадиган экан. Ушбу айрим далилларни туман ҳокими муовини Шухрат Вафоев, ўзбек, тожик, рус, француз тилларида тушунириш берадиган гид Шавкат Мирзиёевнинг эшитганларим, Суюндик Мустафоевнинг манба, далил, мисолларга бой «Табаррук нури Нурота» китобидан ўқиганларимдан, келмаганларни қилишга даъват этиш, қизиқтириш учун айтаялман. Қанийдий, ҳар бир шаҳар, туман, қишлоқнинг С.Мустафоевдай фидойи тарбиячилари бўлса. Ўттиз уч йил муқаддам кўрганми Нурота билан бугунги Нурота ўртасида ер билан осмонча фарқ бор.

Зарафшон — чўл бағрида қад кўтарган қандек шаҳар йилдан-йилга яшариб, яшаб бораётди. Тўрт йил олдин борганман, анча ўзгаришлар юз берибди: янги кўркам иморатлар, чиройли кўчалар, мактаб, муассасалар, бог-фонтанлар, магазин, ошхоналар... Шаҳар ҳокими Муҳиддин Бозоровнинг айтишича, ишчиларнинг ўртача ойлик иш ҳақи 2 миллион 300 минг экан. Бизни ҳайрон қолдирган, қўвонтирган нарса: шаҳар аҳли чироқ, газ, сув ўчиши нималигини билмаскан, бу фақуллода ҳодиса ҳисобланаркан. Кон-металлургия комбинати курган шинам, кўркам қоттеджлар қаршида каттагина сув — қўл дейсизми, мўъжаз денгиз дейсизми, ястаниб ётибди, 400 километр узоқликдан, Амударёдан тортилиб келтирилган экан, сув танқислиги рўй бергудек бўлса, дарҳол труба, қанчаларга уланар экан (Навоий шахридаги сингари, бу ердаги сунъий денгиз бўйи кечқурунлари гўзал манзара касб этади: жимирлаган сокин сув, кўркам дарахтлар, анвойи гуллар, чиройли ёриткичлар, ёш-қари сайр қилиб, хордиқ чиқариб, болаларни ўйнатиб юришди. Амфитеатрда ўзбек драма театри актери Рустам Аҳмедовнинг, маҳаллий хонандаларнинг шўх қўшиқларига хотин-қизлар, болакайлар рақсга тушиб кетишди. Кимё-технология институти ўқитувчиси, гуруҳ раҳбари Хайрулла Тўхтабоев бир неча йил аввал ҳарбий хизмат

ўтаган қисмга бордик, собиқ командирлари, бурчини ўтаётган йигитларнинг қувончларини, дил изҳорларини, ўйин-га тушиб кетишганини кўрсангиз эди! Меҳрибонлик уйига бордик. Ҳамма шароитни яратиб қўйган ҳукуматимизга, мутаассадиларга, тарбиячи, ўқитувчиларга раҳмат. Ширин болакайлар, ўсмир қиз, йигитлар кўзлари жовдираб, дилидаги мунгли сездирмай, хурсанд кутиб олишди, биз ҳам, кўнглимиз бузилганини билдирмай, илқ сўзлар айтдик, шешлар ўқидик, рақсларга тактиф этдик, тарбияланувчилар ичида китоба меҳр қўйган, шеш машқ қиладиган, расм чизадиганлар, спортни севадиганлар анча экан, уларга омад тилдик. Адабиётга ишқи банд, саволларга бурро-бурро жавоб қайтарган, яхши сўзлар айтган бир ўсмир қиз бизда, айниқса, катта таассурот қолдирди.

Томдини кўрмабсиз — Навоий вилоятини яхши билмабсиз. Ҳадисиз чўл, қизил қум, саксовул, юлғун, турфа буталар, сноқсиз қўй-қўзилар, бир, икки ўрқали туялар, икки қарра меҳнат қаҳрамони Жабай Болимонов — Томди ҳақидаги дастлабки тасавури шу атрофда эди. Тарғибот тадбири туфайли бу ерларга келиш, тасавуруларимни кенгайтириш насиб этди. Ҳайдовчимиз, қозоқ жигити Турғали текис йўлдан «Нексия»сини учириб, тушунтиришлар бериб, қизиқ хангомаларни айтиб борарди. Томдиннинг янги маркази эскисидан бериқоқда ва анча обод экан. Замонавий тилда қурилган ҳокимият биноси, турли идоралар, мусиқа мактаби, икки тарафи дов-дархли шинам қўчалар...

М.Бозоровни ҳам шу ерда учратиб гаплашиб қолдик. Марказдан энг узоқ ҳудудлардан бири «Керигтов» овулидаги 9-умумтаълим мактаби залида учрашув ўтказдик. Энг аввал, этиборимизни тортган нараса узун антенна, қуёш батареялари бўлди, овулни электр энергияси билан таъминлаб тураркан. Аҳоли асосан қозоқлар. Биз ўзбек ва қозоқ халқларининг азалий қон-қардошлиги, Навоий ва Абай шешрияти, Димаш Қунаев ва Шароф Рашидов, Ислам Каримов ва Нурсултон Назарбаевлар қадрдонлиги, Гафур Ғулум ва Собит Муконев, Абдулла Орипов ва Ўлжас Сулаймоновлар дўстлиги, Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг Қозғистонга сафарлари, санъаткорлар борли-қоллири, имзоланган икки томонлама манфаатли шартномалар ҳақида дил сўзларимизни айтдик, йигитларимиз қўшиқларига «Оқтов» дастаси жигитлари жўр бўлишди, драма театримиз актери Баҳодир Мирмақсудовни ҳамма жойдагидек дарров танишди, монолоғларини диққат билан тинглашди, «Ўзингиз жавси жигит экансиз, нега кинода жаман одамларни ўйнайсиз?», — деган саволига кулмисираб «фақат салбий роллар таклиф этишса нима қилай», деб жавоб қайтарди. Маҳалланинг собиқ ва ҳозирги оқсозлари Сотиболди Айдарбеков, Аскар Бойзоқов бу ерга кутубхона ниҳоятда кераклиги, ўқув ва бадиий адабиётларни жойлаштириш мушкуллашиб бораётганини айтишди (кейинроқ эшитишимизча, бу муаммо яқин кунларда ҳал бўларкан).

«Керизбулоқ»даги 5-умумтаълим мактабининг дархатлар билан қўрилган, гуллар очилиб турган, сувлар сеппилган ҳовлисидаги учрашув, мулоқот ҳам мароқли ўтди. Бошланғич синф муаллимаси, халқ таълими аълочиси Қундузой Жўқошеванинг айтишича, бир вақтлар мингта яқин ўқувчиси бўлган бу мактаб аста-секин қадри, шўхратини тиклаб бораётгани. Истеъдодли, спортчи, санъатда иштиёқманд ўқувчилари кўп экан. Математика олимпиадасида совринли ўринни эгаллаган Валентина Олтинбекова, шахматда кучли Аружан Жақисбековалар билан суҳбатлашдик. Компьютер хоналари, кутубхона димо болалар билан гавжум бўларкан. Уч-тўрт тилда

бемалол гаплашадиган ўғил-қизлар анча экан. Бутун сафар давомида бизга ҳамроҳ бўлган, бошловчилик қилган шоир, Ўзбекистон уюшмаси вилоят бўлими масъул котиби Бахриддин Садриддиновнинг ўғли Абдурауф бир мулдат келиб инглиз тилидан сабоқ берибди. «Сукетти» овулидаги 7-мактабининг ҳашаматли залидаги учрашув ҳам қизиқ ўтди. Томдида булоқ бор жойлар анча обод, гул, дархат, соя дегандай. Кўп нараса сувлар ва ҳафсалага боғлиқ, масалан, бизни олиб юрган Турғали пишқ гийшдан уй солибди, меваги дархатлар экибди, энди ток қўчатлари қадамочки. Лекин кўп уйлар атрофида тиккайган бир дархат йўқ, қўчат қадаб, вақтида сув бериб турса, тугиб олгач, қўқариб кетади. Фақат кўнт, ҳафсала керак. Булоқ сувлари мазали, ичиб тўймайсиз. Фақат бир овулнинг суви ачқимтир экан, лекин ўзлари ҳам, моллари ҳам ичишади, дархатларини ҳам сугоришади, ўрганиб кетганмиз, дейишди. Турғалининг айтишича, бир замонлар бу ерда дуонинг кучи билан кулф очадиган Довуд исми авлиёсифат одам яшаган экан. Олдий, камтар, дарвешларча ҳаёт кечирган мўмин-қобил бу одамни овул аҳли унча хушламас, устидан қулишар, мазак қилишар экан. Охири бу ноҳақликларга чидамай овулни тарк этган, илоё ичадиган сувларинг аччиқ бўлисин, деб дуо қилиб кетганмиз. Эҳтимол, бу ҳақиқатдан узоқ ривоятдир, лекин унинг замирида инсонга ҳурмат, этибор, қадр-қиммат гоёси бор.

Вилоят галереясида маҳаллий мусаввирларнинг бир қанча асарлари қўйилган. Республикада хизмат кўрсатган маданият ходими, ҳамроҳимиз Темур Саъдуллаев, мусаввир Наимжон Қодирйлар гилдик қилишди. Унинг «Эргаш Жуманбулбул» портрети, «Пулкан шоир сафарда» каби асарларини қизиқиб томоша қилдик. Буюк бобоклонимизнинг ҳар бир достони, ғазали, рубоиси, байтлари сингари «Навосиз улуснинг навобахши бўл, Навоий ёмон бўлса, сен яхши бўл» шохбайтлари замирида ҳам, назаримда, эзуликка, санъатни, адабиётни севишга даъват, маънавиятга, маърифатга чорлашдек теран фалсафий фикр, гоё муассас. Ҳар сафар бобомиз кутлуг номидаги вилоятга келганимда бу ҳикматли сатрлар бот-бот ёдга келаверилади. Навоий бу сатрларни бошқа даврда, оғир шароитда, орзу-армонга, дард-ҳасратга тула мураккаб вазиятда, укаси Дарवेशалига насиҳат тарзида битган бўлса-да, унинг маънавий қамрови кенгрок, теранрок, кўп даврларга дахлдоррок. Бугунги дориларом замонамиз зиёлилари, таъбир жоиз бўлса, наволи улуснинг навобахшилари, яхшилари, нақшларидилар. 15 августда «Ёшлар уйи»да ўтган вилоят ижодкорлари учрашув-мулоқотида пойтахтдан келган меҳмонлар, Б.Садриддинов, О.Ҳотамов, О.Қаюмов, Ф.Стеблев ва бошқалар Мустақиллик байрамини муносиб кутиб олиш, Президентимизнинг ижодкор зиёлилар билан учрашувдаги маърузасидан келиб чиқадиган вазифалар, ижод муаммолари, ютуқ ва камчиликлар ҳақида гаплашиб олишди. «Дўстлик байроғи» газетасининг 2017 йил 9 февралда «Алишер Навоий ижодий меросининг умум-башарият маънавий-маърифий тараққиётдаги ўрни» мавзудаги халқаро илмий конференцияга бағишланган сонини қизиқиб ўқидик. А-4 формат 16 саҳифада оппоқ, силлиқ фин қоғозида босилган газетда ўзимизнинг ва хориз олимларининг мақолалари, мароқли публицистика, шешрият ўрин олган, дизайн кўркам. Халқаро илмий конференция ананалари айландириган Навоий шахрида шоир, адиб, санъаткорларнинг — замон навобахшларининг мунтазам учрашиб турадиган бўлди.

Сайди УМИРОВ,
Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган
ёшлар мураббийси, Ўзғучи, публицист

МОЗИЙДАН САДО

Халқимиз ўзининг буюк тарихи ва аждодлари билан ҳаммаша гурурланиб келади. Дунёнинг қайси бурчида борманг, аждодларимиз меросига рўбарў келасиз. Айниқса, 14-15 асрларда Марказий Осиёда вужудга келган ижтимоий-сиёсий муҳит, жаҳон тамаддунида алоҳида саҳифа бўлиб қолди. Соҳибқирон Амир Темур барпо этган буюк салтанатда илм-маърифат, риёзиёт, астрономия, адабий мухит анчадан равнақ топди. Темурий шахзодаларнинг илм-маърифатга катта этибор қарагани тарихдан маълум. Астрономия ва фалакийт-шуносликда Мирзо Улуғбек ўзидан катта мерос қолдирган бўлса, Темурийзода Заҳриддин Мухаммад Бобур ўзбек мумтоз адабиёти, жуғрофия, тарих воқеалигини муҳрлашда катта мавқега эришди.

Улуғ бобомизнинг серташвиш ҳаёти ва жўшқин фаолияти сиёсий жиҳатдан инқирозга учраган Темурийлар давлатининг сунгги даврига тўғри келди. Бобур Мирзо чекка инқирознинг барча азоб-уқубатларини бошдан кечириш тушганди. Унинг рубоий ва ғазалларида аксантирилган ҳолатларда ҳам ана шу руҳ яққол баён этилган.

Бобурнинг подшоҳлик ва мумтоз адабиётдаги фаолияти кўпчилик тарихнависларни ўзига ром этган. Албатта, юрдошимизнинг бошидан ўтказган воқеаларни машҳур «Бобурнома» асаридида батафсил келтирилган ўша давр тарихини ўрганишда муҳим аҳамиятга эга. Маълумки, Бобур Мовароуннахрдан чиқиб кетгандан кейин, тарқоқ Ҳиндистонда марказлашган давлатга асос солади. Шу ўринда айтиш керакки, унинг ҳаётида Афғонистон, айниқса, Қобул шаҳри ҳам муҳим ўрин тутган. Бобур шахсини ўрганаётган олимларимиз ҳам бундан бир неча бора таъкидлаган.

Бугунги кунда Бобур ва Бобурийларга тааллуқли қўллаб-қувватловчи бўликлари ва асарларининг асл қўлёзмалари дунёнинг турли бурчакларига тарқалиб кетган. Шунингдек, Ҳиндистонда ҳам Бобурга тегишли буюмлар ва тарихий манбалар жуда кўп. Бобурга тегишли ноб қилич эса Нью-Йоркнинг Метрополитен музейидан жой олганга нима дейсиз?! Ҳиндистонни забт этгандан кейин Бобурга инъом қилинган Қўхунур олмоси эса бугунги кунда Буюк Британия

қироллик оиласининг мулкига айлانган. Буюк саркарда ва давлат арбоби, Бобурнинг тарихий ашёлари дунё музейларини ва кимларнинг муҳим коллекцияларини тўлдириб келмоқда. Уларни қайтариш эса осон иш эмас, албатта. Юртимизда Бобур ҳаёти ва ижодини ўрганиш ва унинг меросини қайта тиклаш бўйича қатор ишлар амалга оширилди. Жумладан, Халқаро «Бобур» жамоат фонднинг изланишлари таҳсинга лойиқ. Фонд мамлакатимиз мустақилликка эришган кунлардан бошлаб улуғ аждодимиз меросини тиклашга киришди. Айтиш мумкинки, фонд вакиллари Темурийлар ва Бобурийлар ўтган йўллардан юриб катта илмий-маданий бойликларимиз бўйича аниқ маълумотларни тўплади. Афғонистон, Эрон, Ҳиндистон, Ироқ, Россия, Хитой мамлакатлари ҳудудларида мангу қўним топан айрим буюк аждодларимизнинг мақбаралари қайта тикланиб обод қўйишга айлантирилди. Экспедиция аъзолари йиллар мобайнида амалга оширилган изланишлари натижасида Андижонда «Бобур ва жаҳон маданияти» музейи барпо этилди.

Мамлакатимиз Президенти Шавкат Мирзиёев ўзининг сайловчи дастурида хоржий мамлакатларда сақланаётган ўзбек давлатчилиги оид далиллар ва мумтоз адабиётимиз намуналарининг асл нусхаларини қайтариш асосий ишларимиздан бири эканини таъкидлаган эди. Давлат раҳбарининг ўзбек халқининг тарихий ва маданий бойликлари намуналарини Ватанга қайта-

БОБУР МЕРОСИ — халқлар ўртасидаги ўзвий халққа

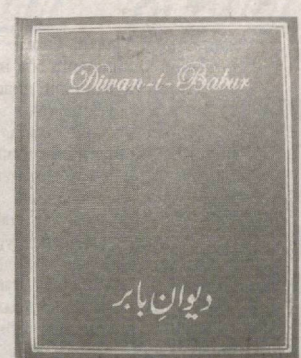
риш тўғрисидаги топириғини бажариш доирасида Ўзбекистон Ташқи ишлар вазирлиги раҳбарияти бошчилигидаги делегация Ҳиндистонга таширифи давомида Дехли шаҳрида Ҳиндистон Миллий музейига ташириф буюрди.

Мазкур музей мамлакатнинг асосий тарихий-бадиий хазинаси ҳисобланиб, у қадимги ёлғорликларнинг бой коллекцияси, ўтмишдаги цивилизацияларнинг археология бойликлари ҳамда маданият ва этник хилма-хил экспонатларни ўзиди жамлаган.

Ҳозирги кунда музейда 200 мингдан ортиқ хинд ва хориз санъати намуналари сақланади. Мусейда Осиё буюмларига бағишланган ва минтақамизнинг Ҳиндистон билан боғловчи кўп асрлик ва самарали алоқалари ҳақида гувоҳлик берувчи махсус галерея ташкил этилган. Улар орасида Бобурийлар ва улар ҳукмронлик қилган даврларга оид кўп қўлёзма нусхалари аниқланган.

Ҳиндистон миллий кутубхонасида сақланётган нотугал, лекин шоир ижодий меросини аниқлашда муҳим бўлган бу қўлёзма чиройли таълиқ хати билан қўйилган. Саҳифаларида юқори даражада безаклар берилган. 22 бетдан иборат. Унда «Рисолаи Волидия», 2 та маснавий, 24 та рубоий, 2 та ғазал, 3 та қитъа ва «Аруз» рисоласидан парча ўрин олган. 20^в аравқ хошиясида подшоҳнинг эвариси Шох-жаҳон томонидан тасдиқланган Бобурнинг асл дастхати мавжуд. Шунга қўра манба шоир вафотида қадар ўзи томонидан тўздирилган деб ҳисобланади.

Бундан ташқари Ал-абд Муҳаммад Боқий томонидан наставлик хатида қўйилган «Девони туркий Бобур подшоҳ» Париж Миллий кутубхонасида,

риб, Пулод Султонга девонимни йибордим».

Бобур девони Шарқ мумтоз лирик жанрлардаги асарлар маъмуасидан иборат тўплам. Ҳозиргача дунё қўлёзма фондлари ва кутубхоналарида Бобур девонининг 9 та қўлёзма нусхалари аниқланган.

Ҳиндистон миллий кутубхонасида сақланётган нотугал, лекин шоир ижодий меросини аниқлашда муҳим бўлган бу қўлёзма чиройли таълиқ хати билан қўйилган. Саҳифаларида юқори даражада безаклар берилган. 22 бетдан иборат. Унда «Рисолаи Волидия», 2 та маснавий, 24 та рубоий, 2 та ғазал, 3 та қитъа ва «Аруз» рисоласидан парча ўрин олган. 20^в аравқ хошиясида подшоҳнинг эвариси Шох-жаҳон томонидан тасдиқланган Бобурнинг асл дастхати мавжуд. Шунга қўра манба шоир вафотида қадар ўзи томонидан тўздирилган деб ҳисобланади.

Бундан ташқари Ал-абд Муҳаммад Боқий томонидан наставлик хатида қўйилган «Девони туркий Бобур подшоҳ» Париж Миллий кутубхонасида,

котиби ва қўйилган санаси номаълум «Девони Бобур чигатойи» Истанбул университети кутубхонасида, «Девони Султонул-аззам Бобур Мирзо» Истанбулдаги Тупқор саройидаги Равон кутубхонасида, «Девони Мирзо Бобур» Истанбул шаҳар кутубхонасида, «Девони Бобур подшоҳ»нинг иккита нусхаси Ҳиндистоннинг Хайдаробод шаҳрида жойлашган Салоржант музейида 4, 18 рақамлари билан жойлаштирилган. Мазкур музейдаги биринчи девоннинг қўйилган санаси ва котиби номаълум 18-рақам билан рўйхатга олинган девон эса 1774 йилда Али Котибий томонидан қўйилган. Шунингдек, 1776 йилда Бобурийлардан Ажит Синг Ҳайат Баҳодур буйруғи билан Ҳайатий томонидан қўйилган «Девони Бобур подшоҳ» Лондондаги Британия музейи кутубхонасида, Ўзбекистон Фанлар академиясининг Алишер Навоий номидаги адабиёт музейи фондидида «Бобур девони»нинг Тошкент нусхаси сақланипти.

Хулоса ўрнида айтиш керакки, Бобур ва унинг аждодлари билан боғлиқ хали очилмай қолаётган масалалар, уларга тегишли тарихий далиллар оз эмас. Бобурийларнинг моддий мероси саналган «Бобур девонининг» эса қайтарилгани халқимиз учун ажойиб совға бўлди. Бобурнинг авлодларига қолдирган бой ва бебаҳо мероси Марказий Осиё, хинд, афғон халқлари ўртасидаги ўзвий халқа бўлиб келди ва бундан кейин ҳам шундай бўлиб қолади.

Жобир ХҲАҚУЛОВ

ТАДБИР

Шитоб билан кечаётган бугунги даврда, табиат ва инсоннинг ўзаро муносабатлари доирасидаги атроф-муҳитга, унинг муҳофафазасига, табиат ресурсларига, улардан тежамли фойдаланишга даъватни кучайтириш муҳим мезондир. Ўзбекистон Республикаси Президентининг мамлакатимиз ривожланишининг бешта асосий йўналишларида ифода этилган тавсияларда ҳам экологик муаммоларни бартараф этишга алоҳида этибор қаратилган.

Эколог олимлар учрашуви

Яқинда ушбу мавзуда Тошкент Педиатрия тиббиёт институтида «Экосан» экология ва саломатлик халқаро хайрия жамоат фонди томонидан бир гуруҳ эколог олимлар билан учрашув ўтказилди.

Унда фонд қўмағида яратилган Орол фожиясига бағишланган «Номи хариғатга киритилмаган саҳро» ҳужжатли фильми намойиш этилди. Шундан сўнг мавзу доирасида Тошкент давлат Юридик университети Экология ва аграр ҳуқуқи кафедраси профессори Жума Холмўминов, Термиз давлат университети ҳуқуқшунослик кафедраси доценти Нормат Матлаев ва бошқалар экологик қонунчилик ёхуд мустақиллик йилларида унинг ривожланишига олимларнинг қўшаётган ҳиссалари ҳақида тўхталдилар.

«Экосан» экология ва саломатлик халқаро хайрия жамоат фонди ташкил топганига жорий йилда 25 йил ўтди. Ўтган йиллар мобайнида ҳаёт аъзолари аҳоли ўртасида экологик маданиятни шакллантириш, ёшлар ўртасида экологик таълимга этиборни ошириш борасида кенг қўламли вазифалар амалга оширилди. Айниқса, «Экосан» фондининг Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ҳузуридаги ННТва фуқаролик жамиятининг бошқа институтларини қўллаб-қувватлаш Жамоат фонди ташкилотларида ютиб олган лойиҳалари ижроси самаралар бўлмоқда. Айни пайтда унга яқин лойиҳалар жойларда амалиётга жорий этиляпти. Бунда ёшларнинг фаол эштирок этаётгани қувонарлидир.

Анжуманда сўзга чиққан профессор Эшқобил Холиқов миллий мафкура орқали ўзбек халқининг узоқ тарихга бориб тақаллаган Авесто, Ислон дини ўғитлари билан боғлиқ, тобланган халқ урф-одатларидан келиб чиқиб Она табиятни асрашга бел боғлаш чоғи этиб келганини таъкидлади.

— Бундан ёш авлод онгига мустаҳкам сингдириш пайти келди. Ана шунда ақилпарастлик, терроризм, гиёҳвандлик каби ёт унсурларга чап беришимиз аниқ, — деди у.

Мирқарим МИРСОВУРОВ,
«ЭКОСАН» Халқаро жамоат фонди бўлими бошлиғи

Ушбу мақола Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ҳузуридаги подаяват-номиятор таъкидотларини ва фуқаролик жамиятининг бошқа институтларини қўллаб-қувватлаш Жамоат фонди томонидан давлат гранти ажратилган «Ўтмишда улуғ халқнинг келажиги ҳам буюк бўлади» номи лойиҳаси асосида чоп этилмоқда.

Шу йил 25 август куни Ўзбекистон Республикаси

Президенти Шавкат Мирзиёев

“Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг йигирма олти йиллиги муносабати билан фан, таълим, соғлиқни сақлаш, адабиёт, маданият, санъат, маънавият ва маърифат, оммавий ахборот воситалари ҳамда ижтимоий соҳалар ходимларидан бир гуруҳини мукофотлаш тўғрисида”ги Фармонга имзо чекди. Мазкур Фармонга кўра, кўплаб касбдошларимиз — ОАВ ҳамда матбаа ходимлари ҳам давлатимизнинг юксак унвон ва мукофотларига сазовор бўлдилар.

Жумладан,

“ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ЖУРНАЛИСТ”

Мажнунова Рислик Тожибоевна — “Наманган ҳақиқати” газетаси бўлим мудири

Низаев Тимур Теджиевич — “Правда востока” газетаси бўлим мудири

“МЕХНАТ ШУҲРАТИ” ОРДЕНИ БИЛАН

Ақбаров Ҳамидулла Илёмович — Ўзбекистон Миллий университети журналистика факультети Телевидение ва радиоэширтиш кафедраси профессори

Эргашев Юсуфжон Ёкубожович — “Ўзбекистон” нашриёт-матбаа ижодий уйи чоп этиш цехининг 6-разрядли чоп этувчиси

“ДЎСТЛИК” ОРДЕНИ БИЛАН

Абдурахимова Маъмурахон Тўхтасинова — “Фаргона ҳақиқати” газетаси адабиёт ва санъат бўлими мудири

Аъзамов Қуддус Аъзамович — Ўзбекистон Миллий телерадиокомпанияси “Ўзбекистон” телеканали “Янги жамият” студияси бош муҳаррири

Бобоева Зебо Тўхтаевна — Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги таржима тархирати тархирмони

Зоҳидова Машкура Исомиддиновна — “Народное слово” газетаси тархирмони

Палудиязова Улмекен Жолдасбаевна — Қорақалпоғистон Республикаси телерадиокомпанияси Қорақалпоғистон радиоканали бош муҳаррири ўринбосари

Турсунов Убайдулла Риқсбоевич — “Шарқ” нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси офсет босма цехи чоп этувчиси

“ШУҲРАТ” МЕДАЛИ БИЛАН

Давлетмуратова Гулнара Бегдуллаевна — Қорақалпоғистон Республикаси Тахтакўпир тумани “Тахтакўпир тонги” газетаси муҳаррири

Даджонова Чаросхон Ғисовна — Ўзбекистон Миллий телерадиокомпанияси “Madaniyat va ma’rifat” телеканали Илмий-маърифий дастурлар муҳарририяти бош муҳаррири ўринбосари

Эшонхонова Максуда Шокировна — “Ўзбекистон” нашриёт-матбаа ижодий уйи етакчи корректори

Набиева Сурайё Сайфуллаевна — “Ўқитувчи” нашриёт-матбаа ижодий уйи тархирят бўлими техник муҳаррири

Нажмиддинов Тоир Шаҳобиддинович — Ўзбекистон Миллий телерадиокомпанияси Тошкент телемаркази тасвирга олиш гуруҳи смена бошлиғи

Сейтмуратов Матеке Мухаматдинович — Ўзбекистон Миллий телерадиокомпанияси Нукус телерадиомаркази кўча техника воситалари гуруҳи катта электромеханиги.

Давлатимизнинг юксак мукофотларига сазовор бўлган ҳамкасбларимизни муборакбод этамиз.

Мақол — сўз кўрки

ҚАДРИЯТЛАРИМИЗ

“Тухматчининг омови ерга ботмас” унга кўз югуртириб, ҳаёлингиздан “Тухматчида омов нима қилсин” деган ўй ўтади. Тўғрида, омовнинг ерга ботмаслиги билан тухматчининг қандай алоқаси бор? Лекин бу ўринда “омов” ерни юмшатувчи асбобни эмас, балки тухматчининг натижаси назарда тутилади. Бағрикенг ер замирида иймонли, ростгўй одам сиймоси яширинган. Яъни тухматчининг тухмати ростгўй ва покиза одамга салбий таъсир кўрсатмаслиги таъкидланади. Бу биргина мақолга берилган таъриф. Аслида ота-боболаримизнинг ҳаётий тажрибалари, қарашлари натижаси бу пурмаъно жумлалар турмушимизнинг ҳар бир жабҳасини ўзида ифода қилади. Халқ мақоллари билан чуқурроқ танишар эканмиз, халқимизнинг эзгу, закиятлигига яна бир бор қойил қолган ҳолда, халқ ҳаётида бўлмаган нарсаси ҳеч қачон мақол мақомини олмаслигига гувоҳ бўламиз.

Киноларимиздан мисол келтириб ўтсак, Ҳилал Насимовнинг «Ажал жодуси» фильми сюжетини томоша қилар эканман, «Шавла кетса-кетсин, обрў кетмасин» мақоли худди асар қаҳрамонлари учун айрилгандек бўлди. Агар кўрган бўлсангиз, оддий оила қарзга ботиб бўлсада серхашам тўй қилади. Биргина шу калтафахлик бахтли бир оилани пароканда қилади, уларнинг бошига кўплаб мусибатлар ёдирилади. Тўғри, бу кино. Аммо бу каби воқеалар ҳаётимизда учрамайди ҳам дея олмаймиз-ку!

Тарихга назар солар эканмиз, мақолларнинг илк намуналари Маҳмуд Қошғарийнинг “Девону луватит-турк” асарида келтирилганини гувоҳ бўламиз. Айни ўша мақоллар ҳам ўша давр муҳити, турмуш тарзидан сўзлайди. Айтайлик, “Оғилхонада бузоқ туғилса, ариқ бўйида майса унар”. Бу орқали ҳар бир инсоннинг ризқи бўлакчилиги ифода қилинади.

Мазмунан теран, мантқан тугал мақолларда ажлолларимиз тажрибаси, тарихи, этик-эстетик тарбияси, ҳаётий ижобий ва салбий жиҳатларига доғишмандона муносабати мужассам. Асрлар давомида халқ орасида сайқалла-

ниб, ихчам ва содда шаклга келтирилган мақоллар тематик жиҳатидан ниҳоят-да бой. Чунки, унда ҳаётнинг турфа паст-баландликлари, инсон туйғулари хилма-хил талқин этилади. “Ноинсофга эрк берсанг, элни талар”. Мақолда ноинсофлик ҳақида сўз бораркан, инсофсизга эркинлик беришнинг оқибати нима билан тугашига ургў беради. Дарҳақиқат, бу ҳислат эгаларида инсоф чегараси бўлмайди. Ҳамма нарсаси ўзимизга бўлсин дейди.

Кўп инсонлар узоқ сафарга кетишди, узоқ вақт давомида она юртидан йироқда яшашди. Улар ўз юртига қадам қўйиши билан тулғорини кўзига суртиб, ўпишди. Чунки «Ватан тулғор, она сундик тоза» мақолини келтириш мумкин.

“Дўста душман бўлиш осон, душманга дўст бўлиш қийин”. Дўстга ўзимиз билиб-билмай душман бўлиб қолганимиз мумкин. Душманга дўст бўлишимиз қийин масала, бу гўё кун билан туннинг, қуёш билан қорнинг, сув билан мойнинг, совуқ билан исикнинг, булут билан шамолнинг дўстлашиши билан баробар.

“Ғамининг дўстинга айтма, қуйнади, душманнингга айтма, суюнади”. Ташвиш ва ғамининг

ҳаммасини ҳам дўстинга айтма, агар у сенга ҳақиқий дўст бўлса, у сендан-да кўпроқ ғам чекади. Шу сабабли дўстингни биров аягин. Душманингга айтма, сен ғам чекканингда, у хурсанд бўлиб юрсин.

“Тулқи ўз инига қараб хуриса — кўтир бўлур”. Мақолда ватан мавзуси акс эттирилмоқда. Ватанфуршларнинг қилмишлари билан пушаймонлиги аниқлашди. Ҳозир ҳам юртига ҳиёнат қилаётганлар учраб турибди.

“Баҳорги беғамлик — қузи пушаймонлик”. Баҳорда беғам юрма, кузнинг ҳосилини ўйла. Баҳорда меҳнат қил, боғиндан хабар ол, токи қузда оч ўтирмагин. Ўтиб кетган вақтинга пушаймон бўлиб қолмагин.

“Дардинг вақти ўтса, табиидан ўпкалама”. Халқимизда учраб турадиган анъаналардан бири: дардга чалинганини билса ҳам юрாவари, токи юришдан тўхтаганича, лекин унда кеч бўлади. Биз табиига шикоят қиламиз, аслида айб ўзимизда бўлади.

Шунингдек, бошқа миллат мақолларининг маноси ўзбекларники билан ўхшаш. Масалан, “Охирини ўйлаган қаҳрамон бўлолмайди” (туркларда), “Ўйчи ўйини ўйла-гунча, таваккалчи ишини битиради” (бизда). “East and West, home is best” (Шарқми, Ғарбми, уйнинг энг яхшиси, инглизларда), “Ўз уйинг — ўлан тушагин” (бизда).

Ана шундай мақолларнинг пайдо бўлиши халқ ҳаёти билан бевосита боғлиқ. Аммо бугун улар ҳаётимиздан узоқлашаётгандек. Биз мақолларга аввало қадрият сифатида қарашимиз лозим. У асрлар оша сайқалланиб етиб келаятган буюк мерос, ота-бобларимизнинг ҳаётий тажрибалари маҳсулидир.

Исломжон ОМОНЖОНОВ,
ЎЗМУ талабаси

ҲА, АЙТГАНЧА...

Ҳар йили вилоят газеталарига Ўзбекистон Миллий университети журналистика факультети, Ўзбекистон жаҳон тиллари университети халқаро журналистика факультетидан талабалар амалиёт учун юборилади. Бу тажрибага беш-олти йилдан буён гувоҳман. Иккала олий ўқув юртининг раҳбарияти бундан фақат яхшиликни кўзлаган, бунга шубҳа йўқ. Чунки амалиётни кўрмаган, тахририятда газета чиқариш тартиб-тамоили, мақола тахририни билмаган ёш журналистнинг қўлига диплом бериш уни жангга қуролсиз жўнатишдек гап. Яъни, у эртага омади чоғиб, бирор газета-журналга “илинган” тақдирда ҳам икки кунда журналистикадан совийди. Сабаби — ишолмайди, мақола ёзолмайди. Қарабсизки, хайр, журналистика!

“ЖАНГ”ГА қуролсиз кирманг! Ҳамкасб ука-сингилларимга

Яқинда хонамга бир йигит кириб келди: — Яхшимисиз, брат! — Раҳмат, келинг ука, ўтиринг. — Журналистика факультетида ўқийман, амалиётга жўнатишди. Фалончининг (исмини айтиш ноўрин, шаънига тегиши мумкин, давлат мукофоти олган бир қиз) укасиман, танийсизми?

Боланинг илдаси, ўзини тутишини кўриб, опасини танисам ҳам танимасликка олдим.

— Ҳўш, амалиётга келган бўлсангиз, нимадан бошлаймиз? Мақола ёзганмисиз, бирорта газетада мақолангиз босилганми?

— Ҳа, ёзганман, битта мақолам... Нуфузли газеталардан бирининг номини айтди.

— Қайси мавзуда, қайси сониди? Бизда ўша газетанинг тахмаллари бор. Ўқиб кўрай-чи...

— Эсимда йўқ, Навоий ижоди ҳақида эди...

Қизиқсиниб ўша газетанинг бор йиллик тахмалларини варақлаб чиқдим. Талабанинг қаламига мансуб мақолани тополмадим.

Назаримда, бу йигит чекка тумандагилар газета ўқимайди ёки мента ўхшаган амалиётчилар тезроқ қутулиш пайида бўлади, деган ҳаёлга борган. Йўқ, мен уни шунчаки қўйиб юборишни ҳаёлимгаёқ келтирмадим.

Амалиёт қозонини кўздан кечирдим — 15 июндан 7 июлгача бу йигит газетамизда мақола ёзишни машқ қилиш керак экан.

— Ука, қарийб икки ҳафта олдин келишингиз керак экан, нега кечикдингиз?

— Брат, “у бўлди, бу бўлди...”

Шунга ўхшаш мужмал гаплар.

— Мен сиз билан ишлаш тартибини яхши билмаман. Яхшиси, мента факультетдаги раҳбарингизни боғлаб беринг, нима деса шу тартибда ишлаймиз, — дедим.

Талаба телефон рақам терди.

— Ало, брат, мен газетамга келгандим. Сиз билан муҳаррир гаплашмоқчи экан... “кураторим”, — йигит мента телефонни узатди.

Йигитнинг гуруҳ раҳбари билан суҳбатлашдик. Домлага амалиётчи талабани шунчаки, вақтини ўтказишга қўймаслигини, ўхшавурига амалиёт қозонини тўлдириб бериш ниятим йўқлигини айтдим. Ахборот ёлдириш, талбирларга жўнатиш ниятим борлигини билдирдим.

Домла миннатдор бўлди. Фикримни қўллаб-қувватлади, “Қанийди, ҳамма талабаларимиздан шундай талаб қилсаларингиз” деди.

Суҳбатнинг бу томонга бурилиб кетиши талабага сира ёқмади.

Икки кундан кейин мақола билан келаман, деб хонадан чиқиб кетди. Уни ушлаб қолишга, кетмайсан, дейишга ҳаққим йўқ. Ихтиёр ўзида.

Учинчи кун олдимга мақоласиз кириб келди. Амалиёт муддати тугашига аттиги, икки-уч кун қолган. Чиқмаган жондан умид, мавзу бердим. “Ҳеч бўлмаса битта мақола ёзинг” дедим. Эртаси кун мақола олиб келиш ваъдаси билан хонадан тарқ этди...

Хуллас, одамни бир ҳолат ўйлантиради. Ҳар йили юқорида тилга олганимиз — журналистика факультетларини қанча ёшлар битирипти? Магистратура, олий журналистикани чи?

oliygo.uz сайти маълумотларига таянган бўлсак, 2016 ўқув йилида бакалавр йўналишига жами 70 нафар ёшлар ўқишга қабул қилинган (441 нафар абитуриентнинг етмиш нафарига талабалик бахти nasib этган). Демак, тахририятга келган талаба ҳам ўша сараланганлардан. Олий журналистика курси ҳамда магистратура учун ҳам йигирмадан ортқ ўрин ажратилган.

Ўзбекистон жаҳон тиллари университети халқаро журналистика факультетида ўтган ўқув йили учун жами 50 нафар бакалавр қабул қилинган. 97 нафар абитуриент “йиқилган”.

Ушбу рақамлардан кўриниб турибдики, йилга мамлакатимиз журналистлари сафи камиди юз йигирма нафарга ортмоқда. Улар телевидение, радио, матбуот, боринтки, интернет журналистикаси бўлсин, жамиятга шу соҳа вакили сифатида кириб борапти. Аммо, ҳамон газета-журналларнинг аксарият ходимлари бошқа соҳа вакиллари.

Бундан хулоса қилиш мумкинки, ҳар йили амалиётга жалб қилинаётган талабаларнинг ҳаммаси ҳам бу соҳани севганидан, юраги журналист бўлиб ёнганидан ўқишга кирмаган. Боринтки, амалиёт даврида қўзғувчанлигини ўзлаштирмаган тақдирда ҳам журналистикани ёқтириб қолишга, сўзни қадрлашга умид қилиш мумкин эди.

Афсуски, кимлар учун орзу бўлган журналистика факультетлари баъзи ҳолатларда олий маълумот олиш ёки қайсидир таълим муассасасига ўқишни кўчириш воситасига айланимди.

Тақдир шундай. Олий ўқув юртидан амалиётга жўнатилаётган талабалар учун бу давр энг муҳим жараён. Шундай экан, устозлар, гуруҳ ва амалиёт раҳбарлари шогирдининг қайси муассасасига борагани, у жойда нима билан шуғуллангани билан қизиқинг. Ташкилот раҳбарияти билан бир марта бўлсин, боланинг, мулоқот қилинг, тақдирингизни айтинг. Ўз навбатида, газета-журналлар раҳбарлари ҳам амалиётчи талабага юзаси муносабатда бўлса, эртага кадрлар муаммоси давом этверад.

Ҳа, айтганча, ўша амалиётчи йигит қайтиб келмади. Амалиёт дафтарини ким тўлдирди, билмадим. У ёзажак мақоладан эса умид узганим йўқ.

Исомиддин ПЎЛАТОВ,
“Жомбой тонги” газетаси муҳаррири

Соҳа журнали — маҳорат мактаби

ФИКР

Матбуотимиз тарихига назар солсангиз, ўтмишда Туркистонда ташкил этилган талайгина босма нашрлар аср билан юзлашаётганига гувоҳ бўласиз. Уларнинг қаторида маънавий-маърифий, илмий-сиёсий журнал — “Ўзбекистон матбуоти” ҳам бор.

Журнал дастлаб “Туркистон матбаачиси” (“Туркестанский печатник” 1918—1924) номи билан ўзбек ва рус тилларида икки ойда бир марта чоп этилган. Кейинчалик унинг ўрнида ўзбек тилида “Мухбирлар йўлдоши” (1928—1938), “Большевиктик матбуот” (1939—1941), рус тилида “Наш рабкор” (1924—1925), “Трибуна рабкора” (1927—1928), ўзбек ва рус тилларида “Махаллий матбуот ходимларига ёрдам” (“В помощь работникам местной печати” (1952—1964), “Ўзбекистон матбуоти” (“Печать Узбекистана” 1965—1968), “Мухбир” (“Корреспондент” (1969—1990) журналлари чоп этилган. Журнал 1990 йилдан ҳозирги номда чоп этилапти. Қуйида “Ўзбекистон матбуоти” журналини қарийб бир асрлик фаолияти давомида яратган маҳорат ва тажриба мактаби ҳақида ҳикоя қилинади.

Кечагидек эсимда. Бундан роппа-роса қирқ йил олдинги талабаларнинг қизгин, бетакрор паллалари. Ҳар ойда ўзбек ва рус тилларида чиқадиган “Мухбир” — “Корреспондент” (ҳозирги “Ўзбекистон матбуоти”) журнали сеvimли журналистларимиздан бири эди. Унда журналистика билан боғлиқ қизиқарли мақолалар босилиб қолган, талаба, ўқитувчи бўлсин, уни бирдек қизиқиб ўқир эдик. Учинчи босқичда ўқирдим, ўшанда, Республика ва вилоят газеталарининг бир нечасида босилиб чиққан материалларни таҳлил қилиб, мақола ёздим ва журнал тахририятига олиб бордим. Оралдан кўп вақт ўтмасдан мақола каттагина ҳажмда “Баён эмас, таҳлил керак” сарлавҳаси остида босилиб чиқди. Устоз ва курсдошларим бу ижодий ютуғим билан самимий қутлашгани ўшанда.

Ўқини муваффақиятли тугатган, университетда ишга қолдим. Ўша 80-йилларнинг бошларида журналда Ориф Му-

ҳаммаджонов, Исохон Ҳўжаев, Александр Зибин каби билимдон, қалами ўткир журналистлар елкама-елка туриб меҳнат қилишар, журналнинг ўқишли, қизиқарли бўлишида ўз касбининг фидойиси бўлган устоз журналистларнинг заҳматли меҳнати бениҳоя катта эди.

Мустақилликка эришганимиздан кейин матбуотимизда ҳам миқдор ва сифат борасида ўзгаришлар юз берди. Ўнлаб янги нашрлар чиқа бошлади. Жумладан, “Ўзбекистон матбуоти” журнали ҳам ўз шакл-шамойилига эга ва ўзида янгича мазмун-мундарижа касб этган обрўли нашрлардан бирига айланди.

“Ўзбекистон матбуоти” мулкчилик шаклидан қатъи назар, республика оммавий ахборот воситалари — газета, журналлар, телевидение, радио, ахборот агентликлари, нашриётлар, босмахоналар, китоб савдоси, ижодий уюшмалар фаолиятини кенг ёритиб борди. Кейинги йилларда республика оммавий ахборот воситаларидаги ислохотлар ва янгиланишлар жараёни, жумладан, жур-

ЎЗБЕКИСТОН МАТБУОТИ

налистларнинг касб маҳоратини ошириш, уларнинг ижодий ва амалий тажриба алмашишига кўмаклашиш, дунё мамлакатларидаги ОАВ фаолиятига доир янгилик ва тажрибаларни Ўзбекистон ОАВ орасида оммалаштиришга доир мавзулар кенг қамраб олинди.

Журналда неча-неча ёш журналистларнинг қалами чарчанди. Тақрибли журналистлар эса улар — шогирдларига намуна бўладиган мақолалари билан мунтазам қатнашиб турдилар. “Ўзбекистон матбуоти” да устоз-шогирд аниҳаси яхши йўлга қўйилиб, ўзига хос маҳорат мактаби шаклланди. Бу мактабнинг бошида камтар, билимдон, ёшларга меҳрибон, яқин маслаҳатчи, катта ҳаётий ва ижодий тажрибага эга бўлган устозлар — Холбек Ёлғоров, Риқс Сахиббеков, Аҳад Исмоилов, Исмоил Сулаймонов каби устозлар турар эди. Кейинчалик журналистлар сермазмун, кенг ўқувчилар оммасига янада манзур бўлиши йўлида соҳани нозик тушунадиган журналистлардан Ислом Усмонов, Абдугани Абдуллаев Ҳамид Султонов тер тўкиб меҳнат қилишганини кўтчилик яхши эсладим.

Иктидорли журналист, адиб, олим Хушид Дўстмуҳамедов “Ўзбекистон матбуоти” журнали тахририятини бошқарган йилларида ҳам журнал ўзининг долзарб мавзулардаги сермазмун, муаммолар кўтариб чи-

қилган мақолалар, баҳс — мунозарали чиқишларга бой нашр сифатида ўқувчилари орасида яхшигина обрў қозонди.

Журналда оддий талаба, тахририятда эндигина ёш бошлаган ёш журналист, соҳа олимлари, мутахассислардан тортиб, республикамизда ижоди билан ном қозongan журналист, ёзувчиларнинг долзарб мавзуларда тейбелган публицистик мақолалари, асарлари билан парчалар ўрни-ўрни билан бериб борилар, шу боис ҳам журнал кўпчилик сеvim мутлоқ қиладиган нашрлардан бирига айланиб қолган эди.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Олий Аттестация комиссиясида ишлаб юрган кезларим эди. Фан номзоди ва фан доктори илмий даражасини олиш учун уларнинг диссертацияси асосий илмий натижалари эълон қилиниши лозим бўлган илмий журналлар рўйхатида “Ўзбекистон матбуоти” журналини ҳам киритиш мақсадида ОАК раиси ҳузурига кирдим. Унга бу журнал 1918 йилдан буён нашр этиб келинаётгани, филолог, журналист ва ижтимоий соҳа мутахассислари орасида нуфузи анча баланд журнал эканлиги ҳақида гапириб бердим. Мени диққат билан тинлаган раисимиз академик Шавкат Аюпов тақлифта рози бўлди. “Ўзбекистон матбуоти” ҳам

Р.С. Кейинги йилларда “Ўзбекистон матбуоти” журналининг илгариги шашти, шижоати бир мунча пасайгандек, назаримизда. Иктисодий қийинчиликлар боис, журнал икки ойда бир марта чиқадиган бўлди. Боз устига, унинг адади ҳам камайиб кетди. Яқинда ўзининг бир асрлик қутлуг тўйини нишонлаш арафасида турган, ўзига хос журналистика маҳорати мактабини яратган, айна вақтда республикамиз зиёлиларининг, журналистларнинг ягона журналиси бўлган, сеvimли нашри “Ўзбекистон матбуоти”га ҳар жиҳатдан ҳам моддий, ҳам маънавий кўмак бериш барча ижод аҳлининг бурчидир.

Юсуфжон ҲАМДАМОВ,
ЎЗМУ журналистика
факультети доценти, филология фанлари номзоди

Электр энергияси:

ШАРХ ЎРНИДА

Бугунги кунда электр энергияси аҳоли эҳтиёжи саноат тармоғи учун муҳим восита ҳисобланади. Унингсиз бир дақиқани ҳам тасаввур эта олмаймиз. Истеъмомимиз учун ниҳоятда зарур бўлган ушбу манбани етказиб бериш жуда катта сармояни талаб қилади. Айни пайтда уни ишлаб чиқариш учун жуда катта миқдорда газ, сув, кўмир керак бўлади. Тўғри, айрим давлатлар электр ишлаб чиқаришнинг муқобил йўлларида фойдаланишмоқда. Шамол ва кўёш энергиялари шулар жумласидандир.

Мамлакатимизда ҳам истеъ-
молчилар эҳтиёжини қондириш
мақсадида қатор чора-тадбирлар
босқичма-босқич амалга оши-
рилмоқда.

Юртимизда энергетика соҳа-
си жадал суръатлар билан ри-
вожланиб, ўзини-ўзи тўлиқ таъ-
минлайдиган давлатлар қатори-
га қўшилиётгани унинг истиқбо-
лга умид бағишлайди.

Республика бўйича ҳар йили
ишлаб чиқариладиган электр
энергияси ҳажми 60,0 миллиард
кВт соатдан ортиқ бўлиб, шун-
дан ГЭСлар орқали 6,5 милли-
ард кВт соат ёки умумий қув-
ватнинг 10 фоизи, иссиқлик
электр станциялари орқали умумий
қувватнинг 90 фоизи ишлаб
чиқарилади. Мамлакатимизда
электр энергетика соҳасини бо-
сқичма-босқич ривожлантириш,
ишлаб чиқариш, узатиш ва со-
тиш тизимида жаҳон тажриба-
лариға мос иқтисодий ислохот-
ларни амалга ошириш меха-
низмлари ишлаб чиқилган. Шу-
нингдек, қайта тикланадиган
энергия манбаларидан фойда-
ланган ҳолда электр қувватини
ҳосил қилишга доир лойиҳа-
ларни қисқа муддатларда амалиёт-
га жалаллик билан жорий этиш ҳам
тармоқ олдидаги асосий вазифа-
дир.

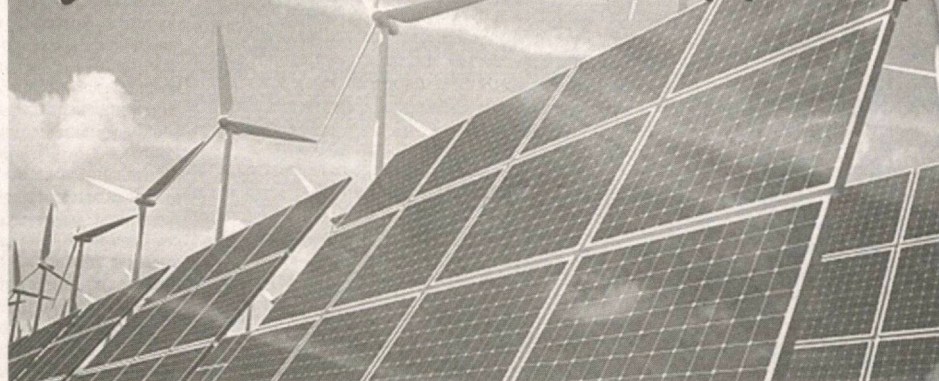
Шу нарса маълумки, ўз на-
батида аҳоли сонининг ўсиши ва
худоуларнинг ривожланиши на-
тижасида истеъмом ҳажми ва
қўлама ҳам ошиб боради. Бир-
гина мисол 2000 йилда битта хо-

надонга тўғри келган ойлик ис-
теъмом 114 кВт соатни ташкил
этган бўлса, 2016 йилга келиб бу
кўрсаткич 160 кВт соатга етди.
Бунинг асосий сабаби, ҳалқимиз
турмуш даражасининг ўсиши на-
тижасида турли маиший электр
жиджолари, яъни қиш-ёз конди-
ционерлари, микротўлқинли
плиталар, телевизорлар, компь-
ютер техникалари, кир ювиш
машиналари ва бошқа турмуш-
да фойдаланиш қўламининг ор-
тиб бораётганлигидандир.

1990 йилда аҳолининг жами
истеъмомдаги улуши 10,3 фоиз,
2000 йилда 13,9 фоизни, 2016 йил-
га келиб эса 25,2 фоизни таш-
кил этган. Бунинг натижасида
2016 йил қиш мавсумида рес-
публикамизнинг Андижон, На-
манган, Хоразм, Самарқанд ви-
лоятларининг чекка туманлари-
да 16 соатлаб чироқ бўлмасли-
ги кузатишган. Бу йилги мавсу-
мда эса ана шу муаммоларни бар-
тараф этиш мақсадида унинг ис-
теъмом ҳажми, қарздорлик ма-
салалари ечимининг шиффо-
лиги учун қандай чора-тадбир-
лар кўриляпти, деган ҳақли са-
вол туғилди.

Истеъмолчиларнинг электр
энергиясидан оқилона фойдала-
ниш маданияти кўп масалани
ҳал этади. Шубҳасиз, соҳа
мутахассисларининг таъкидла-
шига қараганда, куз-қиш мавсу-
мида электр энергиясининг узи-
лиш қўлишига энг катта сабаб,
аҳолига газ етказиб бериш би-
лан боғлиқ. Табиийки бундай

Муаммо ва янги марралар

ҳолатларда электр энергиясига
бўлган эҳтиёж янада ортади.

Бундан ташқари аҳоли ораси-
даги истеъмом этилган газ учун
ҳақ тўлашдаги қарздорлик маса-
ласи ҳам муҳим электр энергия-
сини чеклашда асосий фактор-
лардан саналади.

Бугунги кунда статистик маъ-
лумотларга қараганда, аҳоли-
нинг электр энергиядан қарз-
дорлик ҳолати 1,5 триллион
сўмга етган. Кўриниб турибди-
ки, шунча қарздорликдан сўнг,
яна электр энергиясини талаб
қилиш мантиқан тўғри эмас.
Қават-қават иморатлар, чирой-
ли автомашиналар сотиб олиш-
га пул топамиз-у, электр энер-
гия, табиий газ, сув истеъмоли-
дан тўпланиб қолган қарзлар-
ни тўлашга келганда баҳона
қидирамиз, орқага ташлаймиз.

Энди, биз истеъмолчилар, бу
борада бир ўйлаб кўрайлик.

Қарздорлиқнинг юзгаг кели-
ши йўқчилиқдан эмас. Ахир
юқорида таъкидлаганимиздек,
ҳар биримизнинг хонадонимиз-
да камида иккитадан автотран-
спорт воситаси, энг замонавий
маиший техникалар мавжуд.
Оилада фаровончилик. Буни ин-
кор этиш қийин. Очигини айт-
ганда, ўзимизга ўзимиз вазифа
юқласак яхши бўларди.

Масалан, шартнома бандла-
рини бажаришни доимий олати-
мизга айлантирайлик. Ҳар бир
киши шундай масъулиятни ҳис

қилса, қиш мавсумида худуди-
мизда электр энергиясининг
ўчмаслигига қафолат бўлади.
Хуллас, истеъмолчилар томони-
дан фойдаланилган электр энер-
гияси ҳақи вақтида тўланмас
экан, унинг учун электр энергия-
сига кетган сарф-харажатлар
ўзини қопламайди. Бунинг
оқибатида куз-қиш мавсумида
электр энергиясида узилишлар ва
жамиётда муаммолар келиб чи-
қишига сабаб бўлади.

Оддий мисол, агар тadbир-
корнинг иш фаолиятида бир
кунда 2 соат электр энергияси
бўлмаса, у қанча зарар кўради?
У қўл остидаги ишчиларга қаер-
дан маош тўлаб беради? Ҳар бир
тадбиркор ўз иш фаолиятини
бошлашдан олдин “Ўзбек-
энерго” АЖ билан шартнома
тузади. Мисол учун, байрамга оз
вақт қолганда шартнома кели-
шувига мувофиқ тadbиркор огоҳ-
лантирилади. Масалан, 30
декабрдан 5 январгача электр
энергияси тармоқдан узиб қўйи-
лади. Чунки, байрам кунлари
ҳар бир тadbиркор истеъмом
қиладиган электр энергияси

Хулоса ўрнида айтиш кераки,
электр энергияси истеъ-
молини ҳисобга олиш ва назорат қилиш тизимини тартиб-
га солишнинг вақти аллақачон етган. Электр энергия учун
ҳисоб-китоб қилиш механизмни янада такомиллаштириш
ва истеъмолчиларнинг ундан оқилона фойдаланиш мадания-
тини юксалтириш мавжуд муаммоларни бартараф этиш
учун хизмат қилади.

аҳоли истеъмоли учун етказиб
берилади. Сабаби, аҳолининг
байрам кайфиятига салбий таъ-
сир этмаслиги назарда тутил-
ди. Агар тadbиркор шу кунлар-
да ҳам фаолият юритадиган
бўлса, электр энергия етишмов-
чилиги юзгаг келади. Демак,
ҳаётимизнинг бир қисмига ай-
ланган электр энергиясидан те-
жамкорлик билан фойдалани-
шимиз шарт.

Хабарингиз бор: барча қарз-
дорлиқни камайтириш бўйича
бош прокуратура ҳузурида Маж-
бурий ижро бюроси фаолияти
йўлга қўйилди. Бундан ташқари
республикамизнинг чекка
худоуларидан электр энергияси
билан боғлиқ муаммоларни ҳал
этиш учун “Ўзбекэнерго” ак-
циядорлик жамияти томонидан
эскириб қолган ускуналарни ян-
гиланмоқда. Қўшимча ГЭСлар
барпо этиш ишлари жадаллик
билан бажарилмоқда. Республи-
камиз ҳудудидаги электр энер-
гияси бўйича мавжуд муаммо
2030 йилга бориб тўлиқ ўз ечи-
мини топади, дейди соҳа мута-
хассислари.

Хуршид МАЪРУФ

БУ ТУРФА ОЛАМ

КУЁВ МАМЛАКАТГА КИРИТИЛМАЯПТИ

Буюк Британия
оммавий ахборот
воситалари 72
ёшли аёлнинг икки
йилдан буюн ниге-
риялик эрига виза
ололмаётганига
эътибор қаратди.

Дочестерлик нафа-
қадаги бу момо Ниге-
рияда қолаётган 27 ёшли эрини қақариш учун шун-
ча вақтдан буюн уриниб келади. Анжела Нвачукву
Африка қитъасидан Бирлашган қиролликка севган
кишисини олиб келишга жами 25 минг доллар сарф-
лади. — Мен унга виза беришларига жиддий кири-
шди, ҳаракат қилдим. Адвокат ёлладим, — дейди
олти набиранинг буви.

Момонинг нигериялик ёш эри — Сиджей Нва-
чуквунинг келишига сарфланаётган пуллари ўртада
тенг тақсимланади. Яъни харажатнинг ярмини куёв
бола кўтараяпти.

72 ёшли «келин»нинг айтишича Сиджей билан
2015 йилда Facebookда танишишган. Ёш йигит бир-
ринчи бўлиб унга дўстлашишни таклиф қилган. Ўрта-
даги ёзишмалар, кейинчалик пинҳоний муҳаббатга
айланган. — У менинг катта неварамдан олти ёш
кичик, лекин мен бунга қарши ҳеч нарса қилолма-
дим. Қачонки, биз Сиджейда мулоқот қилганимизда
мен тун бўйи ҳушимни йўқотиб осмонларда учиб
юрардим, — дейди Анжелана.

Бир ойлик мулоқотдан кейин Сиджей британия-
ликка севги изҳор қилиб, унинг қўлини сўради. Жа-
воб ҳам узок вақт куттиргани йўқ. Танишганларига
уч ой тўлганидан кейин уларнинг тўйи Лагосда
бўлиб ўтди. Келин ва куёв бир-бирларни биринчи
марта тўй кўни кўришди. Тўйдан кейин келин эрини
Британияга олиб келиш учун виза олишга уринди.
Бироқ, давлат органлари ҳар сафар унинг илтимо-
сини рад этмоқда.

— Шу масалани ечиш учун қилган барча муража-
атимга рад жавобини олганман. Унга ҳаттоки, ме-
нинг олдимга сайёҳ сифатида келиши учун ҳам рух-
сат берилмади, — дейди Нвачукву хоним.

Тўйдан кейин Анжелана куёвини кўриш учун икки
марта — 2016 йил мартда ва 2017 йилнинг январь
ойида Нигерияга борди. Нафақадаги келин Си-
джейга келинги йилда талабалар учун бериладиган
виза берилишига ва ниҳоят куёвтуранинг Брита-
нияга келишига умид қилмоқда.

ОМАД ХАМ ОМАДЛИЛАРГА КУЛИБ БОҚАДИ

Массачусетс штатида-
ги касалхоналардан
бирининг ходими Мэ-
вис Ванчик АҚШ тари-
ҳидаги энг катта ютук-
ли лотереядан жекпот-
ни кўлга киритди.

Ютукнинг қиймати 758,7
миллион АҚШ долларига
тенг. Фолиб аёлга дастав-
вал 480 миллион ёки солиқ-
лар олиб қолганини ҳисо-
бидан 336 миллион доллар берилади. Қолган пул-
лари эса бир неча ўн йилликда оз-оз миқдорда
тўланади. Бўлиб-бўлиб берилган пулларга анча миқ-
дорда фоиз суммаси ҳам қўшилади.

53 ёшли Ванчикнинг иккинчи воёга етган болала-
ри бор. 32 йилдан буюн тиббиёт марказининг де-
воҳонасида ишлайди. Аёл ишдан бўшаётганини иш
берувчига маълум қилди.

Ушбу жекпот — АҚШ тарихидаги иккинчи катта
миқдордаги лотерея ўйини сифатида кирди. Би-
ринчи ўринда эса 2016 йилда ўйналган Powerball
лотереяси туради. Ушбу лотереянинг ютук омонати
1,6 миллиардни ташкил этган. Фолиблар эса уч киши
бўлди. Пуллар тенг миқдорда бўлиб олинган.

Ванчик лотерея билетидан бештасини сотиб ол-
ган эди. Улардан иккитасининг рақамини компьютер
танлаб берган бўлса, учинчисини ўзи танлади. —
Ютук чиққан лотереядаги сонлар оиламиз аъзолари-
нинг туғилган кунларидан танланган, — дейди у.

АРОҚ НАРХИНИ ОШИРИШ КЕРАК

Россия Соғлиқни
сақлаш вазирлиги
2018 йилда алко-
голь маҳсулотлари
тан нархини 9
фоизга кўтаришни
таклиф қилаяпти.
Бу ҳақда «Извес-
тия» нашри вазир-
лик манбасига асосан хабар тарқатди.

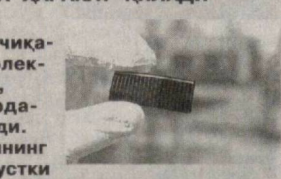
Ушбу таклиф Молия вазирлигига тақдим этил-
ган. Соғлиқни сақлаш вазирлигига кўра, Россия
худоуида сотилаётган бир шиша ароқнинг 0,5 лит-
ри 300 рубдан ошикроққа сотишни йўлга қўйиши
шарт.

Молиячиларнинг фикрига кўра, солиқ ставкала-
рининг бир мартага кўп миқдорда оширилиши ин-
фляцияни келтириб чиқаради. Жорий йилда 4 фо-
изга ошириш кутиляпти. Марказий банк маълумо-
тига кўра, июль ҳолатида солиқ ставкаларини оши-
риши 3,9 фоизни ташкил қилди.

Соғлиқни сақлаш вазирлиги мутахассислари эса
спиртли ичимликлар, айниқса, ароқ нархининг кескин
оширилиши унинг истеъмом ҳажмини кескин
камайтиради деган фикрда. — Агар биз бугунги
акциз солиқ миқдорини сақлаб қолсак, алкоголь
маҳсулотлари истеъмом қиладиганнинг ҳозирги контин-
генти сақлаб қолган бўламиз, — дейди у. — Бу эса
фўқароларимиз соғлиги учун жуда зарарли бўлади.

БАТАРЕЯДА ХАРАКАТ ҚИЛАДИ

Audi компанияси
томонидан ишлаб чиқ-
арилаётган айрим элек-
тробатареялар энди,
кўёш батареяси ёрда-
мида ҳаракат қилади.
Улар электробатарея
ишшадан ясалган устки
қисмида жойлаштирилиш
кўзда тутилмоқда.

Ушбу қуримлардан хитойнинг Hanpogu компания-
сининг шубҳа корхонаси томонидан етказиб бери-
лади. Бундай ихчам батареяларнинг бир нечтасини
олиб юриш жуда қулай. Дастлабки қуримдан жор-
ий йилнинг охирида ишлаб чиқариш мўлжаллан-
моқда.

Автомобилнинг мойини ёқишга кўёш батареяси-
дан электр узатгич ёрдамида ток юборилади.

Интернет хабарлари асосида Ж.РАЗЗОҚОВ тайёрлади.

Кечикиб ёриш одам

ЖУГРОФИЙ САЁҲАТ

Эрта тонгдан бир стакан қаҳва
олиб, уни йўл-йўлакай ичиб кетиш
кимга хуш келмайди дейсиз?! Ай-
никса, қаҳратон қиш совуғида.
Дунёда кунини ана шундай қаҳва
ичишдан бошлайдиган, ишга кели-
боқ, қаҳва баҳона жамоадошлари
билан 1-2 соатлаб ўз шахсий ҳаёт-
лари ёки галдаги кун вазифалари
хусусида суҳбат куришни ёқтира-
диган бир халқ бор. Олдинда улар-
ни муҳим вазифалар ёки юмушлар
кутаётган бўлса-да, ушбу одатдан
асло воз кечишмайди. Шунини айтиш
жоизки, қаҳва бу ўлканинг миллий
ичимлиги ҳамдир. Бу халқ — бол-
гарлардир. Биринчи электрон ком-
пьютерлар асосчиси эса айни шу
замин фарзанди Жон Винцент Аф-
насовдир. Демак, бугун Болгария
ўлкасида саёҳат қиламиз.

Болгария Европа-
даги қадим давлат-
лардан бири бў-
либ, унинг майдо-
ли 110 933 квадрат
километрни таш-
кил этади. Айнан шу дав-
лат биринчилардан бўлиб
кирил алфавитидан фой-
далана бошлаган. Шунини
таъкидлаш керакики, бол-
гарияликлар сайёҳларга
бағрикенг ва самимий му-
носабатлили билан эъти-
рофга лойиқ.

Болгария Республикаси
1990 йилгача «халқ респуб-
ликаси» бўлган. 1971 йилги
Конституция алмаш-
нувидан сўнг Болгария де-
мократик республика деб
эълон қилинди. Пойтахти
— София шаҳри. Мамла-
кат маъмурий жиҳатдан 9
та вилоятга бўлинади, улар
эса жамоаларга бўлинади.

Давлат бошлиғи — прези-
дентдир, халқ томонидан
умумий овоз бериш орқа-
ли 4 йилга сайланади. У
яна бир муддат сайланиш
ҳуқуқига эга.

Парламенти — Халқ
мажлиси бир палатали, уму-
ий тўғридан-тўғри овоз бе-
риш орқали сайланадиган
240 депутатдан иборат.

Утган йилги маълумот-
ларга қараганда, бу замин-
да 7,1 миллионга яқин
киши истиқомат қилади.
Болгар тили давлат тили
ҳисобланади.

Болгариядаги ёш авлод
инглиз тилини яхши би-
лади. Ўқувчилар етти йил-
лик умумий ўрта таълим-
дан сўнг математика ва
тил фанларидан умуммил-
лий имтиҳондан ўтказила-
ди. Таълимнинг кейинги
босқичи гимназияларда

давом этади ва унда асо-
сан, инглиз тили, сўнг
бошқа фанлар чуқур ўрга-
тилади.

Уларнинг асосий бай-
рамларидан бири — Янги
йил бўлса, иккинчи мил-
лий байрам — 6 май
“Санкт Жорж кўни”дир.
Одатта кўра, бу кунлар дам
олиш кўни ҳисобланади.
“Санкт Жорж кўни”да бол-
гарлар кўнчоқ ёки эчки
қиймаси ва гуручдан ажо-
йиб таомлар тайёрлаб,
қишлоқдаги қариндошлар-
ини кўриб келишади.

Пойтахт ва бошқа йирик
шаҳарлар кўчалари бу кун-
да анча бўшаб қолади.
Миллий таомларидан
бири — ярим тайёр гўшт
маҳсулотларидан тайёрла-
надиган фаст-фудлардир.
Бозорларидаги савдо рас-
таларида турли кўриниш-
даги торт ва пишириқлар

сотилса-да, татиб кўрил-
ганда уларнинг бари бир
хил таъмага эгалигини би-
лиш мумкин. Бундан таш-
қари, савдо расталарида
кўлбола усулда тайёрлан-
ган маҳсулотларни сотиш
қонунав таъқиқланган.
Мева ва сабзавотлар бун-
дан мустасно.

Болгарияликлар творо-
ғимиз эканлигини ҳам би-
лишмайди. Сутдан кўра,
ундан тайёрланган маҳ-
сулотлар — пишлоқ, брин-
за, сариёғни хуш кўриша-
ди. Улар рус ошхонаси
таомларини ёқтиришмай-
ди. Болгарияга йўлингиз
тўшиб, энг мазаги таом-
ларни истеъмом қилмоқ-
чи бўлсангиз, қиммат ва
ҳашаматли рестороанларни
танламаслигингизни тав-
сия этамиз. Сабаби у ер-
даги овқатлар мазаси ўзига
яраша. Энг яхшиси оддий

ошхоналарда тамадди
қилинг, чунки таомларига
гап йўқ.

Болгария Шарқий Евро-
падаги энг йирик шароб
ишлаб чиқарувчи мамла-
катлардан биридир. Бу дав-
лат ишлаб чиқарган ша-
робининг 80-85 фоизини
экспорт қилади.

Атиргул Болгария тим-
солларидан биридир. Дунё-
даги энг йирик атиргул
мойи ишлаб чиқарувчи
Атиргул водийси ҳам шу
мамлакатдир. Бу ердаги
ўрмонларда кўлаб айиқ-
лар, бўрилар ва шоқоллар-
ни учратиш мумкин.

Болгариядаги энг кичик
шаҳар Мелник бўлиб, бу
ердаги ҳар бир уйга унинг
қурилиш архитектураси
қиймати тушунтирилган
жадваллар осилган.

Болгария ОАВдаги бар-
ча янгиликлар ҳукумат то-
монидан тартибга солиб
турилади. Эфирларда ёки
газета саҳифаларида “сен-
сация”лар камдан-кам
ҳолларда, у ҳам бўлса
ҳукумат рухсат берганда-
гина кузатилади.

Барча ишловчилар ой-
лигининг 35-40 фоизга
яқинини нафақа жамгар-
маси ва соғлиқни сақлаш
фондида ўтказиши керак.
Нафақа жамгармаси учун тўланма-
ган муддат устига жарима
ҳақи ҳам қўйилади.

Гўзал МАЛИКОВА
тайёрлади.

▶ МАНГУЛИККА ДАХЛДОР

Бундан йигирма олти йил муқаддам 1991 йил 17—19 август кунлари Ўзбекистоннинг Биринчи Президенти Ислон Каримов илк расмий ташриф билан Ҳиндистон Республикасида бўлган эди.

Бу ҳақиқатдан ҳам, тарихий сафар эди. Ўзбек давлатчилиги тарихида, халқимиз ҳаётида мисли кўрилмаган, асрлар бўйи орзу қилиб келинган оламшумул воқеа эди. Президентимизнинг хорижий давлатта биринчи расмий ташрифи самарали бўлиши мамлакатимиз келажаги учун ҳам жуда муҳим эди. Ташрифнинг яна бир муҳим томони шунда эдики, шу вақтгача шўро давлатидаги ҳали бирор-бир республика раҳбари юрак ютиб, ўз халқининг номидан хорижга расмий ташриф билан чиқиб у ёқда турсин, мустақиллик ҳақида ҳатто ўйлаб ҳам кўрмаган эди.

Ҳали ҳамма Совет давлатининг чексиз куч-қудратига ишонар, унинг тез кунлар ичида ич-ичидан чириб кетган кекса чинордек қулашини ҳаёлларига ҳам келтиришмасди. Барча янги Иттифоқ Шартномасини имзолашга тайёргарлик кўриш билан банд эди.

Уша жуда қалтис кунларда узокни кўра билиб, башорат қила олган, дилидаги холис ниятини рўёбга чиқариш учун дадил ҳаракат бошлаган Ўзбекистоннинг Биринчи Президенти Ислон Каримов эди. Ҳатто, биз журналистлар ҳам бу сўзларни энди, ўша кунлардан 26 йил ўтгандан сўнггина баралла айта оламиз. Ҳақиқатдан ҳам Совет Иттифоқида юз бераётган шундай мушкул сиёсий вазиятда, воқеликни донишмандларча кўра била туриб хорижга сафарга чиқишнинг ўзи чинакам жасорат, мардлик эди.

Ўзбекистоннинг Биринчи Президенти Ислон Каримов бошлиқ ҳукумат делегациясининг Ҳиндистонга расмий ташрифи қутилганидан ҳам самарали бўлди. Бу тарихий ташрифнинг энг аҳамиятли томони шунда эдики, Ўзбекистоннинг биринчи Президентини Ҳиндистон томони энг нуфузли хорижий давлатнинг тан олинган раҳбари сифатида олий даражада қабул қилди. Ҳиндистоннинг собиқ СССРдаги республикалар ичида биринчи бўлиб Ўзбекистонни хорижий дўст давлат сифатида кўриб, у билан ҳам иқтисодий, ҳам маданий соҳаларда ўзаро

ҳамкорлик қилиш тўғрисидаги битимларни ҳам ҳеч иккиланмай имзолаш сафардаги тарихий воқеа бўлди.

Энди ўша тарихий ташриф тафсилотларини бирма-бир кўз олдимишдан ўтказайлик. Чунки, мамлакатимиз раҳбарининг бу илк сафари ҳақида ҳали кўп ёзилади. Бу сафарда шахсан Юртбошимизнинг тақлифи билан иштирок этиш, ўша пайтда ёшлар газетасининг Бош муҳаррири учун катта шараф ва шу билан бирга улкан масъулият эди. Шунинг учун ташрифнинг ҳар бир воқеасини ён дафтарчамага туширишга, ҳатто суратга олишга ҳаракат қилганман. Эндилкида ана шу тарихий жараён, бугун катта шодона арафасида қайта жонланмоқда.

...Халқимизнинг донишмандлигига қойил қолмасдан иложингиз йўқ. Сафар ойда сафарга чиққанлар муродида етади, деган нақлнинг нақадар ҳаётийлигига ўзимиз гувоҳ бўлдик.

Делегация тушган самолёт Тошкентдан Деҳлига бирпасла, яъни икки ярим соатда етиб келди. «Ту-154» самолётини энг моҳир учувчилар бошқаришди. Олдиндан мўлжалланганлик Деҳли вақти билан роппа-роса 9.00 да самолёт ерга оҳиста қўнди.

Палам аэропорти шанба кунини бўлишига қарамайдан, гавжум эди. Биз ўзбекистонлик журналистлар ва «ойнаи жаҳон» ходимлари қадимий ҳинд диёрига қадам қўйганимиздан қандажидир бир дўстона илиқликни ҳис қилдик. Президентимиз Ислон Каримов самолёт пиллапоясидан тушиши биланоқ ўнлаб журналистларнинг қуршовида қолди. Ҳар бир қалам соҳиби ҳали дунёга танилмаган Ўзбекистон Президентини билан яқиндан танишишга интилар, унинг хорижга қилган илк ташрифининг боиси нимадалигини билишни истар, шунинг учун ҳам Юртбошимизга савол устига савол беришарди.

Аммо, ҳали бу борала тажриба ҳам бўлса ҳам, Президентимизнинг жавоблари асосли ва дунда эди.

Ўзбекистоннинг биринчи Президентини Ҳиндистон матбуоти учун берган интервьюси ўзбек-ҳинд халқларини узок

йиллардан буён дўстлик, яхши қўшничилик ва ҳамкорлик ришталари бoғлаб турганлигини алоҳида таъкидлаб, шундай деди: «Бизнинг Ҳиндистонга келишимиз, аввало ўзбек халқининг қадимий маърифатига, кўп асрлик тарихига ва жуда бой маданиятга эга бўлган ҳинд халқига улкан эътиромининг намоён бўлишини билдиради. Ўзбек халқи ўзининг буюк қўшниси билан янада мустақам алоқалар ўрнатишга интилоқда. Тарихимиз муштарақлиги, маданиятимизнинг яқинлиги, халқларимизнинг кўп асрлик алоқалари шундай мустақам пойдеворки, унда биз Ҳиндистон Республикаси билан Ўзбекистон Республикаси ўртасида сифат жиҳатидан янги муносабатларни куришимиз мумкин. Айни вақтда мен шу нарсани таъкидламоқчиманки, икки республика ўртасидаги бевосита алоқалар кўп қиррали Совет — Ҳиндистон муносабатлари доирасида олиб бoрилоқда».

Ҳақиқатдан ҳам, ўша пайтларда бу сўзларни айтиш у ёқда турсин, хорижда, яна журналистлар ҳузурида бу ҳақда баёнот беришнинг ўзини тасаввур қилиш қийин эди. Ана шундай дадил ва узок кўзлаб қилинган ҳаракатлар йўлбошимизнинг олиб бoраётган қатъий ва изчил сиёсати Ўзбекистоннинг хорижий давлатлар ўртасидаги оубурини оширди. Шу йили бир ойнинг ичида Ўзбекистон ҳукумат делегациясининг дунёнинг икки йирик давлати — Ҳиндистонга, кейин Хитойга рас-

мий ташриф буюришининг ўзи сўзимизнинг исботидир.

У Ўзбекистоннинг манфаатдор томонлар билан тенг ҳуқуқли дўстлик ва ҳамкорлик муносабатларига интилоқганини таъкидлаб, унинг Ҳиндистонга ҳозирги ташрифи, шу давлат раҳбарлари, шунингдек, жамоатчилик ва савдо-саноат доиралари вакиллари билан бўлажак учрашувлар икки мамлакат ўртасида сифат жиҳатдан янги муносабатларни ўрнатишда янги омил бўлиб хизмат қилади, деб умид билдиришди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Ҳиндистонга қилган ташрифи даврида музти қарморғи бўлган «Ҳайлар-обод» саройи чинакам тарихий жойга айланди.

Бу ерда Ўзбекистон Республикаси Президентини ва унинг рафиқасини, делегациянинг барча аъзоларини беқийс меҳмоннавозлик билан кутиб олишди. Бўйинларига анвойи гуллардан гулчамбарлар тақийшди. Одатта кўра пешоналарига қизил рангдан белги қўйиб, хурматларини бажо келтиришди.

Шу куннинг ўзидаёқ олий даражадаги учрашувлар бўлиб ўтди. Илк бора шундай олий даражадаги учрашувларда, суҳбатларда қатнашмишдек шарафга муяссар бўлдик. Ўзимизни хорижда ишлаётган журналистлардек эркин ҳис қилдик. Президентимиз Ислон Каримовнинг Ҳиндистон Бош вазири П.В. Нарасимха Рао ва вице-президент Шанкар Дайал Шарма билан учрашиб суҳбатлагани муҳим воқеа бўлди. Самимий дўстона вазиятда ўтган

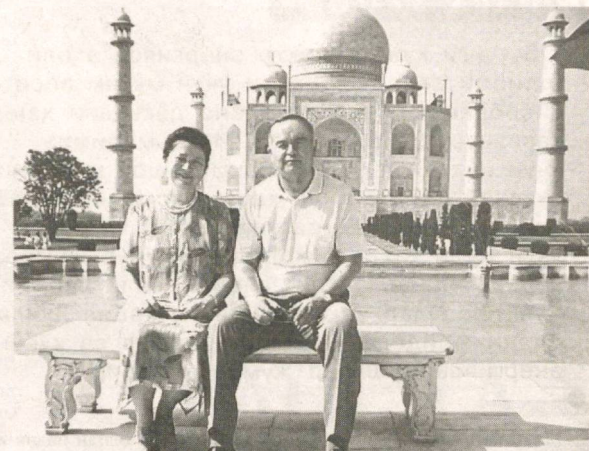
учрашувлар чоғида томонлар, жумладан, Ҳиндистон билан Ўзбекистон ўртасида ҳар томонлама алоқалар ва ҳамкорликни мустақамлаш ҳамда ривожлантириш кераклигини алоҳида таъкидладилар. Икки халқнинг дўстлик ришталари, азалий тарихий ва маданий муштарақлиги, ўзаро муносабатлари илдизлари қадим-қадимларга бoриб тақалиши, Ўзбекистон ва Ҳиндистон ўртасида сифат жиҳатдан янги муносабатлар ўрнатилиши катта аҳамиятга эга эканлиги бу ерда бир неча бор тилга олинди.

Илк ташриф чоғида Ўзбекистон ва Ҳиндистон раҳбарлари икки муҳим ҳужжат: иқтисодий, савдо ва илмий-техника ҳамкорлигига доир битимга, шунингдек, маданият, санъат, таълим, илм-фан, сайёҳлик, спорт ва оммавий ахборот воситалари соҳасида ҳамкорлик юзасидан битимга имзо чекдилар.

Ҳиндистон билан Ўзбекистон ўртасидаги энг муҳим соҳалар бўйича имзоланган ана шу икки тарихий битимнинг яна бир ўзига хос томони шунда эдики, улар ҳинд, инглиз, рус тили билан биргаликда биринчи марта ўзбек тилида ҳам битилди.

— Халқро ҳужжатларнинг ўзбек тилида ифодаланиши асрларга тенг тарихий воқеадир, — деган эди ўша учрашувлар иштирокчиси, Ўзбекистон халқ ёзувчиси Пиримқул Қодиров. — Бундай унутилмас, қутлуг кунларга етган бор, етмаганлар бор. Шундай муваффақиятларга мушарраф бўлиш, уни рўёбга чиқариш учун халқимизнинг ўнлаб, юзлаб энг асл фарзандлари жон фидо қилишлар. Оллоҳга шукурлар бўлсинки, олий мақсадни амалга ошириш фақат Ислон Каримовдек улғун инсонга насиб этди. Унинг собитқадам, изчил ҳаракати туфайли ана шундай эзу-ният, яна бир қарар таъкидлайман, халқимизнинг асрий орузи амалга оши. Бу ташрифда иштирок этиш биз учун ҳам катта бахтир.

— Бу битимларнинг тарихий аҳамияти ва моҳияти уларнинг аниқ мазмунидан анча четта чиқади, халқро майдондаги мустақам ҳамжиҳатликнинг турли соҳаларида икки давлат ўртасидаги кўп томонлама ҳамкорлигини янги мазмун билан бoйитади, — деган эди Ислон Каримов ҳужжатларни имзолаш тантанали маросимида. — Бугун Ҳиндистон билан Ўзбекистон ўртасидаги бевосита икки томонлама муносабатларни ривожлантириш ва чуқурлаштиришнинг янги босқичига асос солинди, халқларимиз иқтисодий ва ақл-зиё салоҳиятини бирлаштириш учун дастлабки пойдевор қўйилди.

Эришилган битимлар фақат савдо-иқтисодий ҳамкорлигини кенгайтиришга хизмат қилибгина қолмай, шу билан бирга бу ишда янгича йўл тутиш, ҳамкорликнинг сифат жиҳатидан янги ҳолатига эришиш имкониятини таъминлайди, деб умид қиламиз.

Ташрифнинг биринчи кунини учун белгиланган тadbirlar шунчалик кўп эдики, ҳозир ўша кунни эсласам, давлат бошлиқларига қанчалик қийин эканлиги ҳаёлимга келади. Ҳарорат 40 даражадан ҳам ошиб турган кунда бир сония ҳам тиним билмасдан учрашувлар ва суҳбатлар ўтказиш кишидан катта матонат талаб қилади. Кўн иссиқ, ҳаво дим. Дақиқалар ҳисоб-китоби. Бир учрашувдан белгиланган вақтда иккинчи учрашувга етиб бoриш, маросимларда қатнашиш, ҳар бир тadbirнинг ўзига хослигини эътиборга олиш ва суҳбат мавзунини кўзланган мақсадга йўналтириш кишидан қанчалик

куч-ғайрат, сабот ва матонат, ақл-идрок, мушоҳада талаб этишини ҳис қилишнинг ўзи кифоя.

Ҳинд халқининг асл фарзандлари хотирасини эслаш ҳам қарз, ҳам фарз эди. Ўзбекистон Республикасининг Биринчи Президенти Ислон Каримов бошлиқ делегация аъзолари Деҳлининг энг муқаддас жойларига ташриф буюришди. Дастлаб Ҳиндистон халқи миллий-озодлик ҳаракати раҳбари Махатма Ганди тани оловга топширилган жой «Гажвхат»да бўлиши ва ёлгорлик пойига гулчамбарлар қўйишди. Ўзбекистон Президенти Хотира китобига қуйидаги сўзларни ёзиб қолдирилди:

«Ҳинд халқининг буюк фарзанди, Ҳиндистон озодлиги учун кураш раҳбари Махатма Ганди хотирасига самимий ҳурмат билан»

Ўзбекистон Республикаси Президенти

ИСЛОМ КАРИМОВ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ҳиндистон мустақиллиги учун толмас курашчи ва шу мамлакатнинг биринчи Бош вазири бўлган Жаовхарлал Неру хотирасини ҳам эста олиб гулчамбар қўйди. Унда қуйидаги сўзлар ёзилган:

«Ҳинд халқининг буюк фарзанди Ж. Неруга».

Ўзбекистон Республикаси Президенти

ИСЛОМ КАРИМОВ.

Жаббор РАЗЗОКОВ

(Давоми бор.)

ҲАҚ ЙЎЛНИНГ ФРИДОЙИЛАРИ

▶ 31 АВГУСТ — ҚАТАҒОН ҚУРБОНЛАРИНИ ЁД ЭТИШ КУНИ

Ўтган асрнинг 30-, 40-, 50-йилларида собиқ совет ҳукумати ўз мавқени мустақамлаш, Ўзбекистонда барча соҳаларда ўз билганича иш олиб бoриш, айниқса, давлат идораларига маҳаллий кадрларни қўйиш масаласида қаттиқ қаршилик кўрсатди. Бу масалада марказ билан келиша олмаган миллат зиёиларини турли баҳоналар билан қатағон қилди. Ҳокимият ўз мақсадини амалга ошириш учун оддий халқ кўз ўнгиде синфий душман қиёфасини шакллантириш мақсадида «Қосимовчилар суди», «Мунаввар қори Абдурашидхонов ва Салимхон Тиллахоновлар иши», «Наркомпрос иши» деган суд жараёнларини ташкил этиб, халқимизнинг асл фарзандларини асосиз равишда, юридик жиҳатдан рухсат этилмаган турли-туман қийоқ усуллари билан жабрлаб «айбларига иқдор» қилди-моқчи бўлдилар. Ҳокимият халқимизни қўрқитиш ва сиёсий босим остида ушлаш учун отиш, сургун қилиш, кўчириб юбoриш, сургунда мударатни ўзгартиравериш каби усуллардан фойдаланди. Шўролар сўнгги ҳамласи — «Пахта иши» билан асфаласофиларга равона бўлди, яъниким, йитиб битди.

Севимли «Хуррият» газетаси тахририяти бисотида бир гуруҳ қатағон қурбонлари сурати узок йиллардан бери сақлаб келинади. Улар маҳбуслик қиёфасида. Суратларнинг биринчисида маданият ҳодими **Абдулла Қамчинбек (Гайнуллин) Ҳабибуллаевич** (1898—1937) сиймоси акс этган. У Қўқонда туғилди, дастлаб ҳаваскорлар театрида актёр сифатида ном қозонган. Янги усулларда мактабда хат-савод чиқаргандан кейин 1914 йил июль-август ойлариде Тьерь мануфактурасида шогирд бўлган. 1916 йилда Бухорода гуштаб бўлиб ишлаган, 1916 йилнинг иккинчи ярмида мардикорликка олинган. Писков-Рига темир йўл қурилишида ишлаган. 1918 йилда Туркестон Мухторияти ҳарбий нозирлиги девоинида котиб бўлиб ишлади. Мухторият йиқилган, Тошкентга келиб, мар-

лумотини оширишга интилган. 1924 йилда Москвада ишчи факультетининг уч курсини битирган. 1928 йил 15 августда Бокуда фаолият олиб бoраётган Бутуниттифоқ янги турки алифбоси марказий қўмитасида котиб этиб тайинланган. Шу ерда атоқли ўзбек тилшунос олими Холд Саид билан танишиб, Абдулла Қодирийнинг «Ўткан кунлар» романини озарбойжон тилига таржима қилган. 1937 йил 18 декабрда қамоққа олинган ва 1941 йил 8 январда беш йил муддатга ҳукм қилинган.

Абдулла Қамчинбек 20-йиллардан бошлаб матбуотда турли мавзудаги мақолалари билан қатнаша бошлаган. Унинг талайгина мақолалари «Янги Фарғона», «Иштирокини», «Ер юзи» нашрларида босилган.

Фотосуратдаги иккинчи киши **Саид Аҳмад Назиров** (1904—1937) ҳам маориф ҳодимларидан бири бўлган. 1918, 1919—

1921 йилларда Ватан мактабиде ўқиган, «Изилар» тўласининг аъзоси бўлган. 1920—1921 йилларда ишчилар факультетиде ўқиган ва мактабларда ўқитувчи бўлиб ишлаган. 1922—1924 йилларда Ленинградда Зиновьев университетини битирган. 1924—1927 йилларда Маориф комиссарлиги қўшилаги Ўзбек Илмий кенгашида котиб вазифасиде ишлаган. Давлат Илмий кенгаши қайтаги аъзоси ва раиси. 1927—1929 йилларда Ўзбекистон-давлат нашриётига раҳбарлик қилган. 1930—1937 йилларда Москвадаги Плеханов номидаги институтда тахсил ола бошлаган. 1937 йилда қамоққа олинган. НКВД училиги томонидан 1938 йил 31 мартда аксил-инқилобчи — трошкйчиликда айбланган. 1938 йил 14 апрелда олий жазаго ҳукм қилинди.

Суратларнинг иккинчи қисмида шоир Олтой, ўқитувчи Носир Саиднинг маҳбуслик ҳолатлари акс этган.

Ўтган асрнинг 30 йилларида Олтой номи билан шухрат қозонган **Бонс Қориев** (1903—1977) ҳам Маориф комиссарлиги ҳодимларидан биридир. У Тошкент шаҳрида зиёли оиласида дунёга келди. Ўқитувчилар тайёрлаш курсида ўқиди. 1918, 1920—1921 йилларда Тошкент ва Хива шаҳарларидаги мактабларда ўқитувчилик қилган. 1921 йил март ойидан бошлаб Тошкент эски шаҳар маориф бўлимида назоратчи, 1922—1925 йилларда педагогика институтиде ўқиган. 1923 йилда Туркестон фронт томонидан Андижонда нашр этилган «Дархон» газетасида адабий ҳодим бўлиб ишлаган. 1925—1927 йилларда педагогика институтини ректори, 1928—1929 йилларда Москвада компартия академиясида тахсил олган. 1929—1930 йилларда

Давлат Илмий кенгаши бошлиғи, «Қизил қалам» уюшмаси раиси, «Еш ленинчи» газетаси масул муҳаррири лавозимларида ишлади. 1930 йилда «Наркомпрос иши» бўйича қиёбга олинган ва 10 йилга қамалди. У жазо муддатини ўтаб келганига қарамай 1941—1948 йилларда қайта-қайта янги муддатларга қамалди. 1955 йилда озодликка чиқади. 1957 йилда «Турон» кутубхонасида, 1959 йилдан то умрининг охиригача Алишер Навоий номидаги тил ва адабиёт институтиде ишлаган. Унинг «Армуғон» шеърлар тўплами босилган.

Саид Носир Ҳўжаев (1903—1930) ҳам маориф ҳодимларидан биридир. Тошкент шаҳрида туғилган. Маълумоти олий. Коммунистик тарбия академиясини битирган. Ўқитувчилар тайёрлаш курсини битириб, дастлаб ўрта мактабларда ишлаган, 1924—1927 йилларда Маориф комиссарлигида турли вазифаларни бажарган ва 1927 йилда Андижон округ халқ маориф бўлимининг мудири этиб тайинланган. 1930 йилда Самарқандда ўтган маориф комиссарлиги мажлисида иштирок этган ва Тошкентта ота-онасини қўриш учун келган. Ўзбекистон Олий Судининг собиқ раиси Саъдулла Қосимов судида гувоҳ сифатида иштирок этаётган ақаси Обид Саидовнинг ўлимида айбланиб қамоққа олинган. 1931 йилда ўн йилга ҳукм қилинган. 1941 йилда қайта қамоққа олиниб, 8 январда беш йилга меҳнат тузатиш лагерига сургун қилинди.

Учинчи тахта фотоларда машхур шоир Боту — Маҳмуд Ҳолиев, Маориф комиссарлиги ҳодимлари Ҳосил Восилов, Қайомхўжа Алиев ва Фатхиддин Алимовнинг маҳбуслик ҳолатлари муҳрланган.

Боту — Маҳмуд Ҳолиев (1904—1938) 1917 йилга қадар бошлангич мактабларда таълим олган. 1919 йилда коммунистик ёшлар иттифоқи

га аъзо бўлган. Шу йили Абдурауф Фитрат билан танишиб, «Чигатой гуруни» уюшмасига аъзо бўлди ва Боту тахаллусини олади. 1920 йилда Бухорода нашр этилган «Учкун» ва 1921 йилдан бошлаб «Фарғона» нашрлари тахририятида адабий ҳодим ва муҳаррир вазифасида ишлаган. 1922 йилда Москвадаги илгичи факультетиде ва 1923—1926 йилларда 1-Москва давлат университети иқтисод факультетиде ўқиган. 1927 йилда Самарқандда Марказий матбуот бўлимида, Самарқанд вилоят фирка қўмитасида тарғибот ва ташвиқот бўлими мудири, Ўзбекистон халқ маориф комиссари ўринбосари лавозимида ишлади. 1930 йилда аксил-инқилобчиликда айбланиб, Соловешк оролга сургун қилинади ва 1938 йилда олий жазаго ҳукм қилинган.

Восилов Ҳосил (1902—1930) ҳам Маориф комиссарлиги ҳодимларидан биридир. У ўрта мактабларда ўқитувчилик қилиш билан бирга комиссарликда ишлаган. Сафдошлари каби у ҳам «Наркомпрос иши» жараёнида судга тортилган. Миллатчилик ва аксил-инқилобчилик деган айб билан 1930 йилда 10 йилга сургун қилинган. 1938 йил 31 мартда отишга ҳукм қилинди. Ҳукм 1938 йил 13 апрелда ижро этилган.

Алиев Қайомхўжа (1904—1941) маориф ҳодими. 1917 йилгаче бошлан-

гич мактабларда ўқиган. 1917—1927 йилларда турли мактабларда ўқитувчи, 1928—1930 йилларда халқ маориф бўлимида маслаҳатчи ва мудири, 1-педагогика техникумида мудири бўлиб ишлаган. У 1930 йил 30 июлда «Мунаввар қори Абдурашидхонов ва Салим Тиллахоновлар иши» бўйича қамоққа олинган ва 1930 йил 2 августда Москвадаги Бутирка қамоғига ўтказилган. Аммо айби тўла исботланмагач, 1931 йилда шартли равишда уч йилга озодликдан маҳрум қилинган. 1941 йилда қайта қамоққа олиниб 1941 йил 9 январда 5 йилга меҳнат тузатиш лагерига жўнатилган.

Суратда ниҳоятда еш қўринган **Фатхиддин Алимов** (1904—1936) Тошкент шаҳрида туғилган. Ибтидоий мактабни тугатгач, 1920 йилда расомлик техникумида ўқиган, милицияда хат ташувчи вазифасида ишлаган. 1924—1927 йилларда Ленинграддаги Расомлик академиясида тахсил олиб қайтиб келгач Самарқандда сиёсий оқартув бўлимида ишлайди. Маориф комиссарлигида инспектор-назоратчи вазифасини бажарган. Комиссарликнинг қиёбга олинган барча ҳодимлари каби аксил-инқилобчиликда айбланиб, 1930 йил 2 августда қамоққа олинди. Терговларда айбини тан олмасда-да, уч йилга Новосибирск шаҳрига сургун қилинган. Гарчи муддати 1933 йилда тугатган бўлсада, 1934 йил қондасида мувофиқ 1936 йилда янги муддатга қолдирилган. Тақдири номаълум.

Сирождидин Аҳмад

Ўзбекистон Таълим, фан ва маданият ходимлари касаба уюшмаси Республика Кенгаши

Барча юртдошларимизни
азиз ва қадрли бўлган
байрам —
мамлакатимиз
мустақиллигининг
26 йиллиги билан
самимий
муборакбод этади!

Ватанимиз равнақи йўлида
хизмат қилаётган
барча ҳамюртларимизга
сиҳат-саломатлик, оилавий бахт,
тинчлик-хотиржамлик тилайди.
Шурмушимиз янада фаровон бўлиб,
дастурхонларимиздан файз-барака
аримасин.

Юртимиз бундан-да гуллаб яшнайверсин!

Reklama

“Ўзбекконцерт” давлат муассасаси жамоаси

Қадрли Юртдошлар!
Барчангизни энг улуг ва энг азиз байрам —
Истиқлолимизнинг 26 йиллик
шодиёналари билан чин қалбдан,
самимий муборакбод этамиз!

Ватанимиз мустақиллигини
мустаҳкамлаш ва авайлаб-асраш,
шунингдек, миллат тараққиёти ва
халқ фаровонлигини юксалтириш борасида
олиб бораётган эзгу ишларингизда
улкан зафарлар тилаймиз.

Бетакрор ва муаззам юртимиздан
файзу шукуҳ аримасин.
Осмони тиниқ, тоғлари мусаффо бўлсин.
Хонадонларимиздан жонажон Ўзбекистонимиз
ҳақидаги наволар янграб турсин!

InfinBANK

АТБ «INVEST FINANCE BANK» жамоаси

ХАЛҚИМИЗНИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ДАВЛАТ
МУСТАҚИЛЛИГИГА ЭРИШГАНИНИНГ 26 ЙИЛЛИК
БАЙРАМИ БИЛАН САМИМИЙ МУБОРАКБОД ЭТАДИ.

Юртимизда барча соҳаларда эришилган улкан муваффақиятлар
таг замирида албатта истиқлол берган имкониятлар
муҳассам. Бинобарин, банк муассасаларининг бугунги кундаги
мавқеини ҳам соҳага қаратилган эътибор ва мустаҳкам
қонунчилик базасининг яратилгани билан изоҳлаш мумкин.

«INVEST FINANCE BANK»

аҳолининг ҳар қандай талаби ва
таклифи учун доимо очиқ.

Ўзбекистон равнақига хизмат

қиладиган лойиҳаларни

қўллаб-қувватлаш

бош мақсадимиздир.

Барчага соғлиқ-саломатлик ва
тинчлик хотиржамлик тилаймиз.

МУСТАҚИЛЛИГИМИЗ АБАДИЙ БЎЛСИН!

ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ НОГИРОНЛАРНИ РЕАБИЛИТАЦИЯ ҚИЛИШ ВА ПРОТЕЗЛАШ МАРКАЗИ ЖАМОАСИ

*Бизга олам-олам бахт ва
қувонч ҳада қилаётган
Мустақиллигимизнинг 26 йиллик
тоғиёнаси билан
барча юртдошларимизни табриклайди.
Халқимиз катта орзу иятлар билан
юртимизнинг янада гуллаб-яшнаши
учун меҳнат қилмоқда.
Барча соҳаларда амалга оширилаётган
ислохотлар, шаҳар, қишлоқларимиздаги
бунёдкорлик ишлари,
жонадонларимиздаги
қут-баракат, файз-тароват ана шу
эзгу интилишларнинг натижасидир.
Жонажон Ўзбекистонимиз
мустақиллиги абадий бўлсин!*

**ЭЎТ УЛУҒ, ЭЎТ АЗИЗ БАЙРАМИМИЗ
МУБОРАК БЎЛСИН!**

Reklama

Хурматли ватандошлар!

Ипотека-банк

*Сизни энг улуғ, энг азиз айём —
Ватанимиз мустақиллигининг*

26 йиллиги

билан муबारакбод этади!

*Юрт тараққиёти, мамлакат равнақи йўлидаги эзгу
интилишларингизда муваффақият тилайди!
Халқимизнинг ҳаёти янада фаровон бўлсин!*

ИПОТЕКА БАНК

www.ipotekabank.uz

Imkoniyat yaratamiz

Хизматлар лицензияланган

ХУРМАТЛИ ЮРТДОШЛАР! “АСАКА” БАНК

*Халқимизни давлатимиз истиқлолининг
26 йиллиги билан табриклайди ҳамда
“Мустақиллик кун” байрами
муносабати билан қуйидаги миллий валютадаги
муддатли янги омонат турини таклиф этади:*

«МУСТАҚИЛЛИК — 2017»

Ушбу омонатнинг сақланиш муддати 5 ой бўлиб,
омонатга ҳисобланган фоизлар
омонат муддати тугагандан сўнг берилади.
Шу билан биргаликда, “Асака” банк миллий
валютада 26 ҳамда хорижий валютада 13 турдаги
қулай шартларда омонат турларини таклиф этади.

Ушбу омонат турини банкнинг барча филиалларида очиш мумкин.
Мурожаат учун: “Асака” банк филиаллари телефонлари:
120-39-81, 120-39-60, 120-39-63

Филиаллар код телефон

Қорақалпоғистон филиали	(361) 770-60-59
Сурхондарё вилоят филиали	(376) 770-82-12
Андижон вилоят филиали	(374) 223-60-74
Сирдарё вилоят филиали	(367) 225-44-03
Асака филиали	(374) 233-21-99
Тошкент вилоят филиали	(371) 120-84-13
Фарҳод филиали	(374) 226-96-63
Фарғона вилоят филиали	(373) 244-39-14
Бухоро вилоят филиали	(365) 770-05-19
Олтиариқ филиали	(373) 432-19-80
Бухоро шаҳар филиали	(365) 770-11-27
Қўқон филиали	(373) 542-63-01
Жиззах вилоят филиали	(372) 226-43-11
Марғилон филиали	(373) 237-60-72
Қашқадарё вилоят филиали	(375) 221-07-41
Хоразм вилоят филиали	(362) 228-14-81
Навоий вилоят филиали	(436) 770-21-29
Тошкент шаҳар филиали	(371) 120-83-13
Зарафшон филиали	(436) 572-40-14
Автотранспорт филиали	(371) 120-39-95
Наманган вилоят филиали	(369) 227-15-68
Сирғали филиали	(371) 257-44-10
Самарқанд вилоят филиали	(366) 233-65-47
Шайхонтоҳур филиали	(371) 140-39-36
Афросиёб филиали	(366) 221-71-76
Юнусобод филиали	(371) 221-80-67

“Асака” банк сармоянгизнинг сақланиши ва кўпайишини кафолатлайди.
Барча омонатларингиз Фуқароларнинг банклардаги омонатларини
кафолатлаш фонди томонидан кафолатланади.

Сизнинг омонатларингиз:
- солиқлар ва мажбурий тўловлардан озод!
- маълумотлари сир сақланиши тўлиқ кафолатланади!
- эгаллик ва тасарруф ҳуқуқи ўз ихтиёрингизда!
- миқдори чекланмаган!

HURRIYAT

Mustaqil gazeta

Муассис: Ўзбекистон
Журналистлари
иждоий уюшмаси

Бош муҳаррир
Ўктам МИРЗАЕВОВ

Газета 2007 йил 3 январда Ўзбекистон Республикаси Матбуот ва
ахборот агентлигида 0080-рақам билан рўйхатга олинган.
Ҳажми 4 босма табоқ. Бичими — А-2. Баҳоси келишилган нархда
Алади: 2660 Буюртма — S-9903 1 2 3 4 5

Тахририятга келган хатлар доимий эътиборимизда
бўлиб, улар муаллифларга қайтарилмайди.

Телефон: (0-371) 244-32-68, 244-32-88
Тел-факс: (0-371) 244-32-80
Реклама ва маркетинг
бўлими: (0-371) 244-32-91
Тошпириш вақти — 20⁰⁰ Тошпирилди — 18⁰⁰

Индекс: якка
обуначилар ва
ташқиловлар
учун — 233

Манзил: 100129,
Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 30-уй.
Газета тахририят компьютер марказида терилди
ва оператор Нигора Ташева томонидан саҳифаланди.
Навбатчи: Муҳаммадали Мамадалиев
“O‘zbekiston” НМИУ босмахонасида чоп этилди.
Босмахона манзили: Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 30-уй.